1893 — 1973
80
років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 104. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 6-го ЧЕРВНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JUNE 6, 1973 No. 104. VOL. LXXX.

Д-р Н. Л. Савчак, учасник Визвольних Змагань, адвокат і діяч, помер в Ірвінгтоні

Ірвінгтон. — Минулої п'ятниці, 1-го червня, тут помер на 79-му році життя св. п. д-р Нестор Любомир Савчак, активний учасник Визвольних Змагань в рядах Українських Січових Стрільців, колишній адвокат в Станиславові і Львові, відомий суспільно-громадський, зокрема просвітний діяч в Західній Україні. Прощаючи Покійного д-ра Нестора Савчака після панахиди в похоронному заведенні Литвина і Литвина в понеділок, 4-го червня, о. Іван Перетятко, ЧІН, згадував його активну участь у Визвольних Змаганнях та опісля працю серед і для народу. Бувши адвокатом, Покійний — говорив Отець Проповідник — все своє життя боровся за правду і справедливість, у свій час був оборонцем політв'язнів, зазнавши і сам такої долі. Св. п. д-р Нестор Любомир Савчак народився 3-го січня 1894-го року в Добромилі на Демківщині, правничі студії закінчив на університеті у Відні, до Америки приїхав після Другої світової війни. Осиротив дочку Любов Ко-

Св. п. д-р Нестор Любомир Савчак

ленську, співредакторку „Свободи", з мужем інж. Левом та дітьми Христиною і Мартою, дочку Дарію Москову з мужем Орестом і дітьми Любою, Лідою і Олегом, сестри Галю Гаук і Ольгу Гнатишак з родинами, брата Ярослава та ближчу і дальшу родину в Америці й Україні. Похорон відбувся у вівторок, 5-го червня, з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку на український православний цвинтар в Бавнд Бруку.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Вівторок, 5 гервня 1973

СТЕЙТИ НЮ ЙОРК, НЮ ДЖЕРЗІ ТА КОННЕКТИКАТ одержали більше грошей від федерального уряду, ніж того сподівалися. Ця підвишка прийшла переважно з так званого „розподілу прибутків" (ревеню шерінґ). Наприклад, Ню Йорк стейт одержав від федерального уряду 220 мільйонів долярів у формі „розподілу прибутків", так що загальна сума для стейту Ню Йорк зросла з 3.015 більйона долярів за роки1971-72-ий до 3.279 більйона за 1972-73-ій роки. Подібні підвишки федеральних фондів одержали й інші стейти та міста. Цей зріст фондів прийшов навіть після того, як федеральний уряд зробив деякі редукції в інших ділянках. Таким чином, не сповнилися побоювання деяких стейтових і міських урядовців, що Уряд президента Ніксона „кинув на поталу" великі міста.

КАПІТАН ВІЙСЬКОВОГО ЛЕТУНСТВА ЕДВАРД А. БРУДНО, який пробув більше ніж 7 років у таборах воєннополонених у Північному В'єтнамі, був знайдений мертвим в домі своїх тестів у Гаррісон, Ню Йорк. Поліція заявила, що кап. Брудно поповнив самогубство. Мати його жінки сказала, що Брудно часто попадав в депресію після повороту з таборів полонених і, що він думав про самогубство вже довший час. Капітан Брудно є першим випадком самогубства між колишніми воєннополоненими В'єтнамської війни.

СОВЄТСЬКИЙ „ЛУНОХОД 2", контрольований апаратурою із землі, після 4-ох місяців закінчив свою діяльність на поверхні місяця. „Луноход 2" посувався по поверхні місяця й виконував різні досліди. Офіційна совєтська пресова аґенція ТАСС заявила, що місія „Луноходу" була виконана, але існують підозріння, що „Луноход" був пошкоджений в зударі із скелею й тому перестав функціонувати.

КАПІТАН ФЛЬОТИ ЧАРЛЗ КОНРАД МОЛ., який є командиром залоги астронавтів на космічній лябораторії „Скайлеб", дня 3-го червня перевищив дотеперішній рекорд перебування людини в космосі. Дотеперішній рекорд встановив був американський астронавт кап. Джеймс Ловелл мол., який протягом кількох полетів перебув разом 715 год. і 5 хвилин в космосі. Коли кап. Конрад перебуде на „Скайлеб"-і запланованих 28 днів, то разом з його попередніми полетами, він пробуде 1,177 годин і 8 хвилин в космосі.

МІЖ СИРІЄЮ І ЛИВАНОМ ТА ІЗРАЇЛЕМ ПЕРЕВЕДЕНО ОБМІН полоненими. Ізраїль звільнив 56 сирійських та ливанських вояків, в тому одного з ранґою бриґадир-генерала, в заміну за трьох ізраїльських летунів, захоплених в полон три з половиною роки тому. Обмін полоненими був переведений після понад піврічних переговорів з ініціятиви Міжнародного Червоного Хреста.

ІНФЛЯЦІЯ Є ТАКОЖ ЗАГРОЗОЮ для комуністичного Китаю, як і для капіталістичних країн Заходу. За останніх кілька місяців ціни на окремі продукти збільшилися там навіть на 50 відс. Це зокрема стосується коштів приміщення у готелях. У зв'язку з монетарною кризою у світі Китай ревальвував свою валюту на 1.5 відс. у відношенні до гонґ-конґського доляра.

ПРОВІЗОРИЧНИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ УРЯД ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ („В'єтконґ) встановив дипломатичні взаємини з 32 державами, в тому з СССР, Китайм, Кубою, Юґославією, всіма совєтськими сателітними державами та деякими африканськими державами. Крім того В'єтконґ втримує свої інформаційні бюра у Франції, Швеції, Фінляндії, Данії та Норвегії.

ГРЕЦЬКІ ОПОЗИЦІЙНІ ПАРТІЇ ВИСЛОВИЛИСЯ проти скасування монархії, заявляючи, що таке скасування є нелеґальним актом і має на меті обманути грецький народ і цілий світ. В заявах окремих опозиційних лідерів підкреслюється, що справа повороту короля і реставрація монархії є другорядною. Засадничою справою, від якої намагаються відвернути увагу військові кола, є питання про те, чи Греція має мати демократичний режим, чи диктатуру.

МІЖ СССР ТА ЗСА ДОСЯГНЕНО В ПРИНЦИПІ ПОГОДЖЕННЯ щодо виведення з Західньої Европи деякого числа вояків. ЗСА і СССР мали б вивести з Західньої Европи по 26,000 вояків. У висліді ЗСА мали б в Европі збройні сили в кількості 159,000 чоловік, а СССР — 179,000 чоловік.

Сенатор Джексон критикує през. Ніксона за його „м'яку політику" щодо СССР

Ню Йорк. — Демократичний сенатор Генрі Джексон, який в Сенаті очолює фракцію, що противиться безумовному признанні для СССР статусу упривілейованої держави у торговельних взаєминах з ЗСА, гостро критикував дотеперішню політику президента Ніксона щодо СССР, заявляючи, що ця політика надто „м'яка" і не бере до уваги ширших інтересів. Сам сенатор Джексон в принципі не є проти торговельного договору з СССР, але він вимагає, щоб такий договір мав позитивний вплив на розвиток внутрішніх відносин в СССР і на політику совєтського режиму супроти меншин в СССР, коли йдеться про їхню еміґрацію з СССР. Виступаючи на ґрадуації студентів жидівського університету Єшіва, де його відзначено почесним докторатом, сенатор Джексон підкреслив, що в той сам час, коли ми говоримо про вільну торгівлю, „ми повинні говорити про вільних людей". Коли „ми касуємо бар'єри, які унеможливлювали доставу промислових дібр комуністичним країнам, скасуймо бар'єри, які тримають людей всередині". Окремо сенатор Джексон зайняв становище до справи т. зв. освітнього податку, що його совєтський режим накладає на еміґрантів з СССР, вимагаючи скасування такого податку. Він висловив думку, що його додаток до торговельного договору з СССР буде схвалений і цей торговельний договір увійде в силу щойно тоді, коли СССР скасує освітній податок.

Для направи „Скайлеб"-у плянується „прохід у космосі" двох астронавтів

Гюстон, Тексас. — Віллім Швайдер, директор програми „Скайлеб", заявив, що цього тижня 2 астронавти з залоги цієї велетенської космічної лябораторії вийдуть на „прохід в космосі", щоб направити „соняшне крило", яке має перетворювати соняшні промені на електричну енергію. Це „крило" не відкрилося під час запуску „Скайлеб'у" в космос тому три тижні, спричинюючи брак електрики. „Крило" затиснене до поверхні лябораторії кусником металу. Коли перша залога астронавтів долетіла до „Скайлеб'у" 26-го травня, то старалася розкрити його, але без успіху. Брак електрики на „Скайлеб'і" збільшений також тим, що дві з 18-ох батерії, які мають перебирати на себе функції „соняшних крил", коли ці „крила" з будь-яких причин не можуть діяти, також перестали функціонувати. В наслідок того, запас електрики на космічній лябораторії зменшився до половини нормального стану. Коли астронавтам вдасться розкрити „соняшне крило", то проблема з браком електрики буде до великої міри розв'язана. Без додаткової електрики, велику частину запланованих дослідів не можна буде виконати. Запланований „прохід у космосі" має відбутися в четвер цього тижня. Котрі два астронавти будуть старатися направити соняшне крило — ще не відомо. Вони також в той самий час оглянуть величезну „парасолю", якою накрили „Скайлеб", щоб охороняти лябораторію від променів сонця, які спричинювали велике перегрівання. „Парасоля" не відкрилася зовсім задовільно і тому астронавти будуть старатися розв'язати й цю проблему.

Бім здобув найбільше голосів у правиборах на посадника Ню Йорку

Ню Йорк. — У правиборах Демократичної партії найбільше голосів на пост посадника міста Ню Йорку здобув теперішній міський контролер Авраам Бім, але не здобув потрібних 40 відсотків. Тому 26-го червня ц.р. відбудуться вирішальні правибори, в яких кандидатами будуть Бім і конґресмен Герман Баділло, який у теперішньому голосування здобув друге місце. Третім з черги вийшов Маріо Біяджі. Баділло й Біяджі показалися сильнішими кандидатами ніж можна було сподіватися. Член Палати Репрезентантів Маріо Біяджі втратив частину голосів через те, що довгий час заперечував, що він був відмовився відповідати на деякі питання федеральної лави присяжних, а опісля був примушений признатися, що таки покликався на 5-ий Додаток до Конституції. Стейтовий сенатор Гаррісон Голдін здобув номінацію Демократичної партії на пост міського контролера, здобуваючи понад 40 відсотків голосів. Ще не є певним, хто виграв правибори на пост президента Міської Ради, бо Пол О'Дваєр та теперішній президент Ради Санфорд Ґарелік дотепер здобули майже стільки само голосів. Себастіян Леоне з Бруклину, Роберт Абрамс з Бронксу та Роберт Коннор із Стетен Айленду здобули номінації на президентів цих міських округ. Всі три й тепер занимають ці пости. Франк С. Ґоґан здобув номінацію на Окружного Прокуратора Мангеттену. Це вже 9-ий раз, що Ґоґан став номінований на цей пост. Від Ліберальної партії номінацію на посадника здобув Альберт Г. Блументал, який також був кандидатом на демократичній листі, але здобув тільки 4-е місце.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

ФЕСТИВАЛЬ „КИЇВСЬКА ВЕСНА"

Київ. — РАТАУ повідомляє, що тут 26 травня відкрито перший т. зв. Всесоюзний фестиваль мистецтв „Київська весна". У відкритті взяли участь представники ЦК КП України, видатні українські мистці та представники окремих совєтських республік. Того ж дня після зборів було влаштоване народне гуляння під гаслом „Дружба народів СССР". В комунікаті говориться про те, що „до пізнього вечора в місті-герої над Дніпром лунали пісні про рідну комуністичну партію, радянську вітчизну, ленінську дружбу і братерство радянських народів". На фестиваль прибули мистецькі колективи з інших республік СССР.

ВІДБУДЕТЬСЯ СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УССР

Київ. — Згідно з рішенням Президії Верховної Ради УССР шоста сесія Верховної Ради відбудеться 29 червня ц. р. У повідомленні нічого не говориться про програму нарад. Як відомо, Верховна Рада УССР (як також інших совєтських республік) відіграє у совєтській системі функцію „гумової печатки". Її завданням є формально затвердити такі чи інші рішення партії та „укази" Президії.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗМІНИ У СИСТЕМІ СОВЄТСЬКОГО ПЛЯНУВАННЯ

Москва. — Постійні неуспіхи на відтинку економіки і її неефективність порівняно з економікою капіталістичних країн заставили совєтських лідерів зробити переоцінку дотеперішніх метод і практик. Як відомо, від сталінського періоду совєтське керівництво постійно наголошувало необхідність розбудови важкої промисловости, здійснюючи цей свій плян коштом інших господарських ділянок. Разом з цим совєтський провід придержувався засад дуже стислого плянування, намагаючися в цей спосіб приспішувати розвиток окремих ділянок, що ділялося коштом належного і конечного економічного балансу в країні. Як виходить, теперішні совєтські правителі рішилися на зміну досі практикованої господарської політики і на стосування інших метод на шляху господарської розбудови. В першій мірі, ґрунтовні зміни мали б бути введені у систему встановленого ще Сталіним господарського плянування, що його в СССР практиковано до останнього часу. У статті на економічні теми в „Правді" — згідно з повідомленням „Н. Й. Таймсу" 5-го червня — заатаковано дотеперішні методи плянування, провідною думкою якого була індусріялізація країни будь-яким коштом. Автор статті І. Соловйов пропонує застосування в економічному плянуванні західніх математичних економічних теорій та стосованих на Заході технічних метод у противагу дотеперішній практиці. Згаданий автор критикує совєтських економістів давнішої школи за те, що в них брак конструктивного підходу до проблем і що вони практикують перекручування поглядів своїх противників. Свою критику І. Соловйов спрямував проти таких відомих совєтських економістів як А. І. Кац, Ю. А. Бєлік та Я. А Кронрод, співробітників журналу „Пляновоє хазяйство". Всі три були прихильниками і оборонцями т. зв. традиційних плянувальних метод в економіці. Група нових совєтських економістів молодшої школи, які гуртуються біля Центрального Економічно-Математичного Інституту, що його очолює М. П. Федоренко та біля Економічного Дослідного Інституту при Державному Плянувальному Комітеті під керівництвом А. Н. Єфимова виступила проти старої економічної школи, пропонуючи стосування західніх досягнень в економіці та економічному плянуванні. Особливі труднощі СССР має, як відомо, з сільким господарством, але на базі згаданої статті в „Правді" важко сказати, що совєтські господарські пляновики думають зробити на цьому відтинку, щоб забезпечити СССР потрібним збіжжям. Покищо дискусія відбувається на тему самої системи плянування.

Ізраїльський суд заборонив виїзд до ЗСА равинові Кагане з уваги на Брежнєва

Тель Авів. — У зв'язку з відвідинами ЗСА Л. Брежнєвим, ізраїльський суд заборонив відомому протисовєтському жидівському діячеві равинові Меїру Кагане виїхати на той час з Ізраїлю до ЗСА. Кагане рахується одночасно громадянином ЗСА та Ізраїлю і якраз тепер мав в пляні поїхати до ЗСА. Суддя Дворін заявив з того приводу, що ізраїльський суд брав до уваги можливі комплікації, які може спричинити побут Кагане в ЗСА, а завданням суду не є допомагати у ситуації, яка може спричинити порушення правопорядку. Як видно з такого рішення, американські чинники роблять далекойдучі заходи, щоб ґарантувати безпеку для совєтського лідера, який небавом прибуде до ЗСА.

Доляр далі втрачає на вартости

Париж. — Ускладнене внутрішнє положення в ЗСА у зв'язку з вотерґейтською аферою, яка у значній мірі спаралізувала американський уряд, неґативно впливає на позицію американського доляра на міжнародному ринку. Від лютого ц. р. вартість доляра обнизилася знову на близько 10% по відношенні до британського фунта, німецької марки та французького франка. Одночасно піднеслася ціна на золото, яка досягнула 4-го червня 123.35 дол. за унцію, тобто зросла три рази порівняно з встановленою офіційною ціною. Такий стан на міжнародному ринку також зумовлений великим торговельним дефіцитом ЗСА. Ніяких виглядів покищо немає на якусь поправу. Більше того, економісти враховують можливість погіршення ситуації і рахуються з можливістю, що вартість доляра порівняно, наприклад, з німецькою маркою ще більше обнизиться і досягне рівня двох марок за один доляр. Під сучасну пору вартість доляра є 2,6025 марки. Це саме стосується відношення до інших західньоевропейських валют. Незадовільний стан на міжнародному економічному ринку віддзеркалився на американській біржі, де ціни на вартісні папери обнизилися знову на 8.5 пунктів, досягаючи рівня 885.91 — найнижчого за останніх два роки.

У Києві відбуваються господарські виставки

Київ. — 28 травня тут закінчилася спеціялізована виставка „Служба побуту — 73". Того ж дня почалася виставка товарів, що їх експортує до СССР угорське зовнішньоторговельне підприємство „Таннімпекс". Виставка „Служба побуту - 73" була зорганізована при співпраці торговопромислових палат СССР та УССР. В експозиції була представлена продукція більш як 80 фірм і об'єднань Угорщини, Східньої Німеччини, Чехо-Словаччини ,Юґославії, Австрії, Англії, Італії, ЗСА, Франції, Західньої Німеччини та Швайцарії. На виставці були показані різні види машин для хемічного чищення, обладнання побутових майстерень і перукарень, косметична продукція. Виставку відвідало, як інформує РАТАУ, понад 150.000 осіб. Угорська торговельна виставка в Києві тривала до 3 червня. В експозиції були: різні види взуття, чемодани, портфелі, жіночі і господарські сумки, рукавички та новинки моди на 1974 рік. „Таннімкпекс" експортує до СССР в першій мірі взуття та шкіряні галантерійні товари. У 1973 році ця фірма запланувала експортувати до СССР 10 мільйонів пар взуття. На відкритті виставки були присутні представники уряду УССР, СССР, посольства Угорщини в СССР та співробітники генеральних консульств соціялістичних країн в Києві.

Предсідник УНС буде „господарем" цьогорічного Українського Національного Фестивалю Канади в Давфині

Давфин, Манітоба. — „Господарем" і „господинею" цьогорічного вже традиційного Українського Національного Фестивалю Канади будуть головний предсідник Українського Народного Союзу Йосип Лисогір та його дружина пані Марія, інформує Бук Матійовський, директор Фестивалю. Давфинські Українські Національні Фестивалі здобули собі вже славу найбільш популярних і найлюдніших українсько-канадських імпрез. Цього року цей Фестиваль відбудеться в днях від 2-го до 5-го серпня із одною з найбільш сміливих програм, яка включає — крім багатьох перемоній, виставок, показу традиційних обжинкових, весільних та інших звичаїв України — масові хорові і танцювальні конкурси, змагання молодих талантів тощо. Як у попередніх роках, так і цим разом під час Фестивалю в неділю 5-го серпня буде відправлена біля Хреста Свободи торжественна Свята Літургія на згадку першої такої Літургії, що її відправив біля Давфину над річкою Дріфтінґ в 1896-му році тодішній редактор „Свободи" о. Нестор Дмитрів. Щорічні Богослуження відбуваються там з нагоди Фестивалю старанням Українського Народного Союзу, який був вислав о. Нестора Дмитрова на відвідини до перших українських поселенців у Канаді.

СіБіСі передаватиме українські програми

Вінніпеґ (КУК) — 31-го травня ц. р. відбулась тут конференція в справі започаткування українських програм на радієвих і телевізійних станціях СіБіСі. Конференція закінчилась домовленням, що в найближчому часі відбудеться друга зустріч для обговорення практичних питань, зв'язаних з переведенням в життя цього проєкту Комітету Українців Канади. В конференції взяли участь від СіБіСі д-р Лестер Синклер, екзекутивний віце - президент головної дирекції, П'єр Шарбонно, член головної дирекції і Дон Беннет, директор на західні провінції, а з боку Централі КУК в конференції взяли участь президент д-р П. А. Кондра, др І. Глинка, д-р Й. Слоган, А. Яремович і екзекутивний директор д-р С. Яр. Кальба.

Окружний Комітет Відділів УНС Ню Джерзі започаткує відзначування 80-річчя „Свободи" 16-го червня в Джерзі Ситі

Джерзі Ситі. — 15-го вересня цього року сповниться точно 80 років з того часу як в цьому надгудсонському місті появилося перше число „Свободи", яка від того часу безперервно появляється як офіційний орган Українського Народного Союзу та є сьогодні найстаршою українською газетою в світі. З нагоди цього 80-річчя заплановано ряд імпрез в багатьох громадах ЗСА і Канади і їх започаткує очолюваний інж. Мироном Сірим Окружний Комітет Відділів УНСоюзу стейту Ню Джерзі бенкетом і балем, що відбудеться тут у приміщеннях Українського Народного Дому в суботу, 16-го червня о год. 5-ій по полудні. Програма цього ювілейного бенкету і балю, яка включає мистецькі виступи та вибір кралі „Свободи", була предметом чергових нарад Окружного Комітету, які відбулися в понеділок, 4-го червня, в приміщеннях Українського Народного Дому в Ірвінгтоні.

Владика Мстислав відвідає Ірвінґтон

Ірвінґтон. — У Зеленосвяточну неділю, 17-го червня, з нагоди храмового свята української православної парафії в Ірвінґтоні, Архиєрейську Службу Божу очолить Архиепископ Мстислав, Митрополит УПЦеркви в ЗСА. Йому сослужитимуть протопресвітер о. Артемій Селепина, голова Консисторії; о. прот. Йосип Крета, секретар Консисторії; о. Петро Сагайдачний, настоятель і о. протидиякон Володимир Поліщук. Перед Службою Божою, о год. 9:30 ранку молодь парафії та молодечі організації Нюарку зустрінуть Митрополита перед входом до храму. Після Божественної Літургії відбудеться обід у парафіяльній залі, на якому почесним гостем буде Владика Мстислав. Під час обіду виступить Капеля Бандуристів, що існує при Станиці Дивізійників в Нюарку, під керівництвом Осипа Головацького і Володимира Юркевича. Із сольоспівом виступить відома співачка Ганна Шерей при акомпаніяменті талановитої піяністки мґр. Марти Цибик. Виступить також молода рецитаторка Таня Басняк.

В Ню Йорку відбулося прощальне прийняття для абсольвентів школи українознавства

Ню Йорк. — В неділю, 2-го червня, у великій залі Пластової домівки відбулося прощальне прийняття для абсольвентів Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч" і роздача матуральних свідоцтв. Прощальне прийняття було зорганізоване комітетом батьків матуральної кляси. Імпрезу відкрив молитвою отець - катехит Лаврентій Лавринюк, ЧСВВ. Короткі промови виголосили опікун кляси д-р Василь Тершаковець та дир. Михайло Лисогір. В імені абсольвентів говорила панна Оксана Сидоряк. Опісля відбулася роздача матуральних свідоцтв абсольвентам: Олегові Декайлові, Ліді Домбровській, Лесі Думі, Богданові Зарицькому, Христі Роговській, Оксані Сидоряк, Юрієві Стасюкові, Александрі Сушків, Гані Цегельській, Сусанні Цегельській, Ірині Чорній та Олі Шевчук. Цього року з 12 абсольвентів, 9 здало з визначним і дуже добрим загальним успіхом, 2 з добрим, а 1 з достатнім. Разом із свідоцтвом кожний абсольвент одержав клясове табльо та два томи „Координатів - антології сучасної української поезії на Заході". Книжки - дарунки закупив для матуральної кляси комітет батьків цієї кляси. Під час прийняття абсольвентка Ірина Чорна відіграла на бандурі кілька українських народних пісень, а присутні прилучилися до співу. На закінчення імпрези короткі промови виголосили отець - катехит Лаврентій Лавринюк, проф. Павлина Андрієнко - Даньчук від учительського складу та п. Ігор Декайло від батьків абсольвентів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Крапка над „і"

Совєтська преса неймовірно багато уваги присвятила відзначенню річниці з часу побуту в СССР президента Ніксона. Аналізуючи голоси совєтської преси з цього приводу, можна зробити висновок, що це відзначування мало на меті виразно ще раз уточнити совєтські позиції, коли йдеться про „мирне співіснування різних соціяльних систем", а також попередити і зовнішній світ і совєтських громадян, що „мирне співіснування" є тільки фактично перешкодою у боротьбі систем. Ця боротьба має продовжуватися і ані на мить „совєтський народ" не смів зменшувати чуйности супроти „ідеологічних ворогів".

Найдалі йдучі висновки зробив на сторінках „Правди" відомий редактор тижневика „За Рубежем" Д. Ф. Краминов, коментуючи сприятливий для СССР розвиток американсько - совєтських відносин за час від відвідин президента Ніксона. Для Краминова поїздка президента Ніксона до СССР була своєрідною капітуляцією ЗСА, які, як пише він, „визнали принципи мирного співіснування" між ЗСА та СССР. Коли ж йдеться про майбутнє, то, за його словами, совєтською „принципіяльною лінією щодо капіталістичних країн, в тому числі й ЗСА", є розвивати „взаємовигідні економічні зв'язки" Заходу з СССР та іншими соціялістичними країнами. Він підкреслює, однак, що такі зв'язки можуть розвиватися тільки з позицій повної рівноправности партнерів, а ні в якому випадку „з позиції сили".

Інший, багато важливіший аспект завваг Д. Краминова, стосується „надій на лібералізацію СССР" у висліді щораз тісніших контактів із Заходом. У цьому Краминов ставить виразно крапку над „і", пишучи, що „тільки наївні люди" можуть надіятися на зміну в настанові совєтського режиму. Визнання принципів „мирного співіснування" не звільнює СССР від продовжування „ідеологічної боротьби" з капіталістичним світом, а совєтських громадян від постійної чуйности на всяку „ідеологічну диверсію". Коли ж йдеться про поїздку Брежнєва до ЗСА, то, в оцінці совєтського коментатора, на терені ЗСА постали для таких відвідин „сприятливі відносини", і що у висліді цової американсько - совєтської зустрічі на вершинах у ще більшій мірі „скріпляться тривалі мирні відносини між Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами".

Іншими словами, совєтський режим сподівається дістати всяку потрібну допомогу від ЗСАш ні в чому не поступаючися зі своїх плянів знищення „ворожої капіталістичної системи".

Росіяни в ЗСА і їх Конґрес

Створений в днях 10-11 лютого цього року Конгрес Російських Американців починає поволі розгортати свою діяльність. Три місяці згодом, 13 травня, Правління цього Конгресу проголосило в „Новому Русскому Слові" звернення до американців російського походження, разом із схваленим уже статутом Конгресу й інструкцією для творення нових відділів.

Як виходить із звернення, засновники Конгресу сподіваються охопити російських імігрантів у ЗСА — тих, що стали вже американськими громадянами, у велику масову суспільно - громадську, не-політичну організацію. Встановляючи у своєму зверненні дуже перебільшено кількість „русских американців" на два мільйони осіб, керівники Конгресу бажали б їх усіх об'єднати в рядах його членів, і з тією метою статут передбачає індивідуальне членство в Конгресі, а не членство організацій й установ, як це є в центральних репрезентаціях інших національностей у ЗСА, в тому числі й українській. Намагання визначати як росіян також людей інших національностей, зафіксоване, зокрема, у статуті Конгресу, в якому стверджується, що Конгрес „є громадською організацією громадян ЗСА російського етнічного походження і також тих громадян ЗСА, які вважають себе за росіян (русских)".

Протягом трьох перших місяців свого існування керівництво Конгресу спромоглося зорганізувати 25 представництв в 11 стейтах. На базі цих представництв мали б бути творені Відділи Конгресу, делегати яких були б уповноваженими учасниками скликуваних з'їздів.

Ніякої ідеологічної програми, зокрема у ставленні до питання майбутнього політичного й суспільного ладу на територіях, що входили в склад Російської держави і такої чи іншої розв'язки національної проблеми Конгрес покищо не встановив. Єдиною політичною платформою, що мала б об'єднувати все його членство, проголошено тільки „повне заперечення теорії і практики комунізму".

Визнаючи факт організування російської іміграції в ЗСА у російському центральному представництві за позитивне явище, треба сподіватися, що у своїй практичній діяльності Конгрес Російських Американців визначить виразно не тільки свою антикомуністичну платформу, але й своє російсько - національне обличчя, не підтягаючи під один „русский" знаменник інших національностей.

Микола Степаненко

МОРАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ БУТТЯ НАЦІЇ

(1)

В українських громадах З'єднаних Стейтів Америки відбуваються багатолюдні жалобні маніфестації для вшанування пам'яті семи мільйонів наших братів і сестер, замучених штучним голодом, зорганізованим московською комуністичною диктатурою в 1932-33-му роках. Складаючи низький поклін перед могилами мучеників голодової облоги у цей День Української Скорботи, який цього року майже збігається з американським святом ушанування Полеглих — „Меморіял Дей", дуже відповідним і вказаним є згадати також усіх героїв-борців, що своє дорогоцінне життя поклали на вівтар Батьківщини, змагаючись за її волю, за справедливість, за Суверенну і Соборну Українську Державу. Усі вони згинули від ворожої московської руки. Усі вони дорогі нам, бо це кість наша і кров наша. Бо це ліпші сини нашого народу, які своєю смертю засвідчили найвищий із можливих вимір любови до ближнього.

Згадуємо і в глибокій пошані схиляємо голови перед славним вояцтвом героїчних Армій Української Народної Республіки і Західньо - Української Народної Республіки, перед залізними когортами Січових Стрільців і Карпатських Січовиків, перед лицарями Української Повстанської і Української Національної Армій, перед героями революційного підпілля. Згадуємо світлі постаті державних мужів, полководців і духових та політичних провідників, що згинули на бойових становищах або були підступно знищені московсько - комуністичною агентурою: Симона Петлюру, Євгена Коновальця, Михайла Грушевського, Сергія Єфремова, митрополитів, єпископів і вірних Української Автокефальної Православної Церкви на чолі з Василем Липківським, Ієрархію і вірних Української Католицької Церкви на чолі з Митрополитом Андреєм Шептицьким, згадуємо проповідників і вірних інших українських Церков, згадуємо Степана Бандеру і Тараса Чупринку. Згадуємо сотні й тисячі в'язнів, знищених у комуно-московських катівнях, в'язницях і концтаборах, ім'я яким легіон... Сьогоднішня Жалобна Маніфестація — це ще один переконливий приклад отого історичного чуда — всеукраїнства.

Лихо, яке спіткало нашу багатостраждальну Україну і її боголюбивий народ сорок років тому, як знаємо, не було спричинене стихійними нещастями: поводями, посухами, градобоєм, невроджаєм або суворими морозами. Це лихо було ще однією ланкою в тяжкому багатовіковому ланцюзі неволі і колоніяльного визиску, яким обплела й сковала живе тіло нашого народу московські імперіялісти. Це лихо з математичною точністю було сплянуване в кремлівських диявольських конторах і неухильно та послідовно підготовлялося й здійснювалося протягом перших чотирьох років насильницької колективізації. Воно було спрямоване на безоглядне знищення нашого трудолюбивого селянства, яке до того часу було нерушимою стіною, що загороджувала цілий наш народ від ворожих навал, яке було надійною основою нації, живлюою кількатисячолітньою багатющою культурною традицією і глибоко закоріненою десятивіковою християнською вірою.

Не лише всі ми, особливо ж ті, які переживали страхіття голоду і яких Провидіння сподобило бути ось тут сьогодні живими свідками того нечуваного злочину, не лише ми, а й цілий світ знає, якими етапами відбувався цей сатанинський наступ на останню твердиню українського самостійництва — наше село.

Але дозвольте кількома реченнями відновити в нашій уяві цю схему, повторити загальновідомі факти, підкресливши причини і наслідки. Насамперед: що було причиною того пекельного лиха?

Першопричина лежить в упадкові нашої суверенної і народоправної Держави. Після мілітарної поразки військ Української Народньої Республіки голодні й здичавілі орди московських большевиків кинулися грабувати харчові багатства нашої Батьківщини, а для полегшення цього вони штучно розшаровували й нацьковували одне на одного українських селян, відвертаючи увагу від справжніх поневолювачів і грабіжників. Насильне відбирання харчів шляхом т. зв. „продразверстки", грабіж майна і реманенту, руйнування господарських будівель і родинного життя підготували прихід першого страхіття — голоду 1921 року. Коли ж наш народ з великими втратами вийшов із тієї біди і засвідчив свою невмирущість, кремлівські можновладці приготували для нього вже остаточний і поголовний грабунок, який мав за мету викорінити дух непокори й спротиву та перетворити вільнолюбне селянство в покірне тягло комуністичного воза. Це сталося за часів примусової колективізації 1929-30-го років.

Останній цвях у домовину нашого села було вбито горезвісним „законом" з 7-го серпня 1932 року про охорону т. зв. соціялістичної власности, який дав необмежені „права" окупантам у їх розгнузданій розправі над заляканим, спролетаризованим, морально знівеченим і нездатним ні до якого опору й протесту українським селянством.

(Із промови на Жалобній Маніфестації у Рочестері 20 травня ц. р.)

(Далі буде)

В. Ткач

УСПІХИ БРЕЖНЄВА В БОННІ

Немає сумніву, що перебування Брежнєва в Західній Німеччині було для нього великим успіхом — і особистим, і політичним у розумінні інтересів Совєтського Союзу. Брежнєв приїхав не тільки для того, щоб зреалізувати деякі важливі домовлення, але й для того, щоб придбати симпатії в широких колах західньонімецького суспільства для СССР. В цьому йому допоміг уряд Брандта: протягом кількох днів від 18 до 22 травня в телевізії (тут Брежнєв промовляв до громадян Німецької Федеративної Республіки), в радіо, а відтак в пресі все було заповнене приїздом Брежнєва — до дріб'язкових подробиць. Одна німецька газета, яка ставиться негативно до перспектив „наближення" до Москви, пише, що Брежнєв досконало виконував свою ролю, як той, що шукає придбати симпатії німецьких громадян, і що після його приїзду буде ще тяжче переконувати громадську думку в Західній Німеччині про небезпеки „мирного" наближення з СССР.

Брежнєва запросив президент Гайнемана до СССР (і той прийняв це запрошення); Брежнєв домовився про періодичні зустрічі з канцлером Брандтом (виїжджаючи, він говорив Віллі Брандтові, що сподівається незабаром побачитися, і сказав по-німецьки, „до побачення!"...); Брежнєв „голосно", як підкреслює преса, поцілував руку пані Брандт, прибувши на прийняття до канцлера (що сказали б на це „старі большевики" на чолі з Леніним?..); Брежнєв, як свідчать знимки в пресі, цілувався не тільки з почесним головою Німецької Комуністичної Партії, що прибув до нього з поклоном разом із цілою делегацією (цікаво, чи до Брандта в Москві допустять якусь делегацію соціял - демократів, якщо такі ще існують нелегально в СССР?), але і з заступником Брандта по партії і головою одного з крайових урядів Кюном; Брежнєв прийняв делегації німецької індустрії і професійних спілок; Брежнєв запропонував німцям співпрацю на 50 років у ділянці господарсько - технічній; Брежнєв і Брандт підписали власноручно найголовніший з трьох підписаних з нагоди приїзду договорів, а саме найбільш бажаний для совєтів договір про господарсько - технічну співпрацю; Брежнєв, виїжджаючи, дозволив Брандтові поплескати себе по плечах (а не навпаки: це, так би мовити, концесія для західньонімецького канцлера). Одним словом — Брежнєв, Брежнєв і Брежнєв та „нова ера" в стосунках поміж Західньою Німеччиною і СССР...

В такій ситуації навіть християнсько - демократична опозиція, представники якої таки зустрічалися з Брежнєвим, „скромно мовчить", підкреслюючи тільки те, що, мовляв, недостатньо забезпечені права Західнього Берліну й майбутні можливості об'єднання цілої Німеччини, та слабо натякуючи на те, що треба ще вичекати, чи справді відносини з СССР розвинуться так позитивно і в тому дусі, як це запевняє Брежнєв і в чому йому вірить соціялістично - ліберальний уряд Західньої Німеччини.

Виходить, що західньонімецьке суспільство справді зачароване можливостями співпраці з СССР. Зачаровані цим не тільки соціялісти і лібералі та їхні прихильники, і виборці, але й західньонімецький капітал. Бож Брежнєв намалював принадну картину співпраці поміж багатим на розногідні сирівці СССР і індустріяльною Німеччиною. Це те, про що мріють всі німці ще з часів Бісмарка.

Отже, Західня Німеччина вступає на шлях тісної співпраці з СССР. Це, безумовно, викликає певний неспокій в інших державах Західньої Европи, а може й в Америці. Бож виникає оправдане питання: якщо так багато говориться про „об'єднану" Західню Европу, що здійснюється дуже поволі в формі Европейської Економічної Спільноти, то чому має Німеччина сама, без своїх партнерів, іти на таку широко закроєну господарську співпрацю з СССР? Чому таких договорів і таких плянів не здійснюють від цілої „об'єднаної" Західньої Европи? Чому Західня Німеччина, Франція, Англія, Італія мають далі конкурувати між собою, коли йдеться про відносини з СССР? Для Москви це річ зрозуміла: ділі і пануй, але для західньоевропейських партнерів така ситуація створює тільки нові труднощі і нові підстави для взаємного недовір'я. Тим більше, коли робить це Німеччина, яка в другій світовій війні воювала з усіма своїми нинішніми західніми союзниками.

Не тільки західньонімецька, але й інша західньоевропейська преса чомусь запопадливо підкреслює, що сучасні совєтсько - німецькі відносини — це не нове „Рапалльо" (як відомо, Рапальський договір на початку 20-их років започаткував тісну співпрацю поміж Німеччиною і СССР). Але вже самі такі вперті повторювання, що це не „Рапалльо", вимагають чуйности. І тому дехто ставить оправдане питання: чи це тільки збіг обставин, що саме під час перебування Брежнєва в Бонні до Парижу прибув на консультації з президентом Помпіду англійський прем'єр Гіт: чи не порушували вони у своїх розмовах такого занадто швидкого темпу розвитку німецько - совєтських взаємин? І тому також Брандт сказав у своїй заяві перед парляментом після від'їзду Брежнєва (ходили чутки, що він мав продовжити свою візиту, але цього бо, певно, вже забагато для господарів), що його зустрічі з Брежнєвим не дають жадного приводу до недовір'я закордоном і що між Бонном і його західніми союзниками немає найменших розходжень у поглядах.

Так чи інакше, але частина західньонімецької преси признає, що візита Брежнєва в Бонні і її результати викликали неоднакову оцінку в західньому світі. Деякі пресові голоси в різних західньоевропейських країнах уже раз нагадують, що Брежнєву йдеться про те, щоб за-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО МАТЕРІЯЛИ У „СВОБОДІ"

Якось у „Свободі" появився був допис п. н. „Чому я читаю Л. Полтаву", в якому читач виявив свій погляд, чому він любить читати статті цього автора.

На мою думку, цей читач зробив дуже добре. Треба було б читачам більше висловлювати свої думки про ті чи інші статті та оповідання, які друкуються в часописі. А то напише письменник оповідання чи журналіст статтю, уважно, сумлінно їх обробить, щоб вийшло найкраще, газета видрукує, а ніхто з читачів і не обізветься. Мовчанка, тиша... „як камінь у річку..." І не знає журналіст, чи люди читали його допис, чи й не читали. Чи сподобався він їм, чи ні. А автор хотів би почути думку читача позитивну чи й негативну.

От я і вирішила бути читачкою, яка висловлює свої думки про оповідання й статті, що друкувалися в „Свободі" за березень - квітень ц. р.

За хронологічним порядком, найперше буде мова про оповідання письменниці Алли Коссовської, п. н. „Дочка".

Читала я це оповідання, як і всі твори Алли Коссовської, з великим зацікавленням. Сюжет побудований так, що все чекаєш продовження, хочеш знати, а що буде далі? Читаєш, а в душі неспокій, передчуття: щось недобре має статися, та все ж жевріє вогник надії, а може та бідна героїня оповідання — Лариса таки знайде якийсь вихід із становища, якийсь порятунок. Та порятунку не могло бути, все йшло до трагічного, але логічного кінця...

Відкладаєш число газети, де під оповіданням написано: „Кінець". Тяжке, гнітюче враження. Думка лине вслід за Ларисою, що полетіла до хворої дочки. Але чи ж вона її побачить?! Велике „злочин" поповнила Лариса перед своїм нелюдяно - жорстоким совєтським урядом, і не може їй бути помилування.

І ще одно моторошне життя розгавленне вмосковсько-большевицькій катівні. Хотілось би, може, щоб кінець був щасливіший, але... він був би тут не до речі, виглядав би штучним, надуманим. А оповідання ж це — сама правда, Страшна, тяжка, як і життя наших людей в СССР.

Цікаве своїм змістом оповідання відомого еміграційного новеліста А. Галана, п. н. „Його преосвященство", надруковане в квітневих числах „Свободи". В ньому автор по-мистецьки, як і в усіх своїх творах, змальовує ділянку життя в СССР, якої ще не заторкував жадний з наших письменників.

Мова в ньому про розумного, чесного хлопця Геника Яскульського, який через свої здібності „впав у очі" людоловам з КГБ, і його вирішили вони використати для своїх облудних, безчесних цілей. Накинули на нього зашморг, з якого він не зміг вибоpсатися до кінця своїх днів. „Представники влади заарештуванням і погрозами знищити не тільки його самого, а й всю його родину, примусили хлопця закінчити духовну академію і стати „спиклом". Мусів він, супроти свого сумління, вводити в блуд наївних церковних і світських діячів Заходу, говорячи про свободу релігії в СССР та про вільне й щасливе життя. Та врешті „спискол" не витримав морального тортур, зірвав з себе закорг КГБ і кинув владі виклик. За це він заплатив своїм життям. Ще одна жертва людовбивчої влади, а їм же нема числа...

Цікавий був допис Галини Крусь „Великодне чудо". Це уривок із щоденника „остівки". Ті, що були колись ними, пригадають життя в таборах і подякують Богові, що щасливо з них вийшли, а хто там не був, прочитавши цей уривок, подякує Богові, що туди не попав...

Хочу ще зупинитися на статтях Любови Коленської, які мені особливо сподобалися. „Слова і дійсність", що була видрукувана в газеті з 29 березня — це стаття, присвячена українській жінці в УССР. Гарно описала авторка, як то в „День Жінки", 8-го березня, бідну, змарнілу, виснажену жінку „витягають" на височний п'єдестал і співають їй дитирамби, щоб на другий день, стягнувши її з того п'єдесталу, накласти на її плечі найтяжчу працю: будування мостів, доріг, роботу на бетоновому заводі або найтяжчу працю в колгоспі. Дуже добре, що Любов Коленська навела уривок з надзвичайно вартісного есею Є. Сверстюка „На свято тільки жінки". Нам, жінкам, варто було б мати цей есей завжди перед очима.

Другий цінний допис Любови Коленської „Чисті джерела сдинання". Був надрукований у „Свободі" з 18 квітня. В ньому вона описує, як „українські" науковці, щоб догодити „старшому братові", пишуть статті, в яких за лицемірними, „красивими" словами (наприклад, „чисті джерела єднання") приховуються шалена русифікація, нищення українськоі культури, мистецтва, традицій і всього, що є дорогого і цінного для України.

Подяки слід „читацький голос", сподіваюся, що хтось ще напише про свої враження від тих чи інших матеріялів, друкованих в нашому щоденнику. Думаю, що редакція знайде місце для таких „голосів", які заохочують письменників і журналістів до дальшої творчости.

Л. Дончук
Філядельфія

І. Лесько

ПРОБЛЕМА ЩАСТЯ У Г. СКОВОРОДИ

„Щастя — це високий тонус духового життя, як здоров'я фізичного. Щастя — це духове здоров'я". (В. Підмогильний).

Бажання щастя людини вроджене, і шукає вона його, мабуть, так довго, як довго існує людський рід. Проте, дуже часто „щастя" являється неявним, нетривким, і мабуть тому до шукання його правдивих джерел ставали різні філософи, вчені, займається ним модерна психологія. Особливо багато уваги присвячували цьому питанню старовинні грецькі і середньовічні філософи, пізніше багато місця присвятив йому також наш філософ Григорій Сковорода.

Спільним для більшости тих філософів є те, що радять вони шукати щастя не там, де люди найчастіше його схильні бачити, тобто у багатстві, становищі чи чуттєвих приємностях, а в які вкладають своє серце, але у вартостях внутрішніх, духових. Правда, були й такі філософи, які бачили щастя у вмілому користуванні чуттєвими приємностями (гедоністи) чи в догоджуванні черевові (Метродор, епікурейць), а то й взагалі сумніваючися у можливості його існування (скептики). Та вони залишились „ефемеричними": життьовий досвід їхніх теорій не виправдує.

В науці Сковороди бачимо багато елементів спільних з першою групою, особливо зі Сократом, і може тому називано його „українським Сократом". На цю назву заслуговує він не тільки тому, що в центрі свого вчення ставить етику, але й тому, що велику вагу кладе на самопізнання, як засіб для осягнення щастя: Українське забарвлення має його філософія остільки, що належне місце присвячується в ній серцю, почуванням. Його ж теорію про щастя можна коротко висловити формулою: „пізнай себе і будь собою".

Вже саме перечислення його найголовніших творів, як „Наркиз, або розмова про пізнай себе", „Книга Асхань про самопізнання", „Дружня розмова про душевний спокій", „Розмова п'ятьох мандрівників про правдиве щастя в житті", — свідчать про те, яку велику вагу клав Сковорода на самопізнання. „Немає нічого важливішого, — каже він, — нічого корисного, як пізнати самого себе й вирватися в нашому попелі загребану іскру щастя".

Під самопізнанням розуміє Сковорода передусім пізнання й усвідомлення себе як людини, а далі пізнання своїх індивідуальних, природних здібностей, головного таланту. „Не будь ні вельможею, ні лихварем, ні Алкідом (прізвище Геракла — І. Л.), ні пігмеєм — будь тільки людиною — чуєш? Людиною, і знайдеш благо!" — каже Сковорода. Іншими словами, людина не повинна прив'язувати ваги до почестей (як вельможі), ані до багатства (як лихварі) і не до фізичної сили (як Алкід), тобто до вартостей зовнішніх, матеріяльних, але звертати увагу передусім на те, що становить суть людини: вартості духові, внутрішні. Бо „головна мета життя людського, голова діл людських є дух людини, думки, серце, — каже він. — Одначе, не кожен пікнеться про голову життя. Один пікнеться про черево... інший про одяг та інші безсердечні речі".

Як згадано, подібне розумування масово у грецьких філософів, особливо в Аристотеля. Щастя — на думку цього останнього — кожне створіння може осягнути тільки через розвій своєї власної природи. А що людська природа є розумова, то й щастя людини може полягати тільки в розумнім діянні і постуловнанні, а не у вартостях зовнішніх, матеріяльних. Найбільше щастя бачив він у заняттях духових: роздумуванні, науці, мистецтві.

Пізнати себе як людину, значить також пізнати своє особисте „я" у відрізненні від інших людей. Бо, як знаємо, кожна людина „унікум" так під оглядом фізичних, як і психічних прикмет і, як серед близько чотирьох більйонів світового населення нема двох цілком ідентичних на вигляд осіб, так нема двох цілком ідентичних під оглядом психічної структури. Модерна наука радить пізнавати своє „я" через порівняння себе чи протиставлення до інших; свої спроможності через досвід: на основі доконаних вже дій чи зусиль.

Сковорода вправді не входить у ці подробиці, але радить, щоб кожний пізнав „свою сродність", тобто свій вроджений талан і відповідно до того виконував своє життьове завдання, що є рівнозначне з виконанням Божої волі. Всякий повинен пізнати свою природу, „чого вона шукає, куди веде і як веде, а потім слідувати за нею" — каже наш філософ. Бо „лучче бути натуральним котом, ніж з ослячою природою львом".

Вроджені здібності можна і треба вдосконалювати наукою і вправою, але набути здібностей наукою неможливо. „Птах може навчитися літати, але не черепаха". Природи не можна також змінити — можна її тільки допомогти розвинутися. „Тільки їй не заважай... відвертай перешкоди".

Природні здібності проявляються вже в дитинстві. Хлопець, що бавиться воликами ярмом, зраджує нахил до хліборобства; хлопець, що припасує шабло — зраджує „апетит к воінству"; хлопець, що любить „заглядати в священні книги — тягнеться до священичого стану". Посвята себе вродженому таланові дає життьове задоволення і щастя.

Висновки Сковороди потверджує саме життя, особливо життя у нашу стехнізовану і змеханізовану добу, в якій маса фабричних робітників уподібнюється до бездушних автоматів, не може знайти задоволення у праці і нарікає на нудьгу й отупіння, а психологи й соціологи стараються знайти засоби і різні формули, як би цьому зарадити. Та все таки раз-у-раз багато з цих мислителів вертаються до старих формул, наприклад, що „справді щасливою людиною можна назвати ту, що їй платять за роботу, яку вона виконує радо" (проф. Т. Б. Райс), або що „найбільшим щастям для чоловіка — мати від народження непереможний нахил до якогось заняття, що стає джерелом його життя". (Р. В. Ямерсон). Модерна наука адміністрації виходить з засади: „Кожний на своєму місці".

Повертаючись до Сковороди, слід відмітити, що свою науку потвердив він власним життям і прикладом. Афоризмом „світ мене ловив, та не зловив" заявив наш великий філософ, що був він і до кінця життя залишився передусім людиною, „Світ" розуміє він тут так, як і всі інші філософи", що з їх теоріями він був ознайомлений, тобто світ зовнішній, матеріяльний, як про це згадувалося вище. На першому місці ставить він такі внутрішні вартості, як мудрість, внутрішню свободу, сердечний спокій та „споглядання природи", тобто життя в ритмі природи. „Не скарб, а радованіє єсть цвіт человеческой жизни" — була його думка про багатства.

Не гнався Сковорода за славою, бо щастя вбачав „у пошукуванні слави Божої, а не слави людської". Не був жадібним на високі становища. Відкинув пропозицію прийняти сан священика, що згодом могло б йому дати становище ректора колегії. Не прийняв пропозиції Катерини II стати надвірним філософом у Петербурзі. „Не покину батьківщини", — відповів він посланцеві цариці.

На питання губернатора Я. Щербініна, чому не вибере собі якогось постійного заняття, Сковорода відповів, що він довго міркував про це і після глибокої перевірки себе прийшов до переконання...

(Закінчення на стор. 5-ій)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 21-го ДО 25-го ТРАВНЯ 1973 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(2)

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

„Союзівка"

У висліді дбайливого плянування й ощадностевої політики впродовж цілого минулого року — „Союзівка" осягнула готівковий зиск на 7.300 дол., дармащо загальні вплива зменшилися на 5½ відс., або 18.000 дол. Прибутки зменшились тому, що в липні було багато вільних кімнат, хоч у тому місяці в попередніх роках усі кімнати були звичайно зайняті. Чистий зиск став можливим внаслідку поменшення адміністраційних коштів на понад 40.000 дол. або 12 відс. і редукції на коло 17.000 дол. видатків на основні ремонти.

Не вважаючи на менші доходи з винайму кімнат, дохід з продажу харчів в головній їдальні та прибутки з бари й крамниці з дарунками були вищі. Прибутки у сніданковому барі, з оплат при в'їзді та за культурні курси були нижчі.

Адміністраційні видатки охоплювали платні, електричний струм, газ, оливу, ведення хатнього господарства, достави й транспортацію, — їх зредуковано на поверх 30.000 дол.

Податки від реальности були на 1 600 дол. вищі.

У дитячому таборі були 31 дівчина й 25 хлопців. На культурні курси вписалося 11 дівчат і 9 хлопців. Ми мали одного постійного мешканця, старшого віком громадянина.

Парохія у Кергонксоні закінчила пляни побудови нової церкви, але ще не розпочалися роботи на парцелі, яку ми дарували були на ту ціль.

Порівняння прибутків і видатків за останні два роки виглядає так:

President's Report – Joseph Lesawyer

Soyuzivka

As the result of careful planning and a watchful eye on expenses all during the year Soyuzivka produced a cash gain of $7,300 even though gross receipts declined by approximately 5½% or $18,000. The drop in receipts was attributable to a high room vacancy rate in July, a month that has usually been filled to capacity in the past. The net gain was made possible by a decrease in operating expenses of over $40,000 or 12% and a reduction of about $17,000 in capital improvements.

Despite the fact that room receipts were lower, income from food sales in the main dining room, and receipts from the bar and the gift shop were higher. Snack bar sales, parking gate admissions, and camp and cultural course fees were lower.

Operating expenses including wages, electric, gas, fuel, housekeeping, supplies, and transportation were reduced by over $30,000. Food, snack bar, and gift shop purchases were $9,000 lower.

Real Estate taxes were $1,600 higher.

The children's camp had an attendance of 31 girls and 25 boys. The Cultural Courses enrollment was 11 girls and 9 boys. We had one permanent senior citizen residing with us during the year.

The church parish in Kerhonkson has completed plans for their new church but work has not as yet been started on the plot of ground that was donated by us.

Following is a statement comparing income and disbursements for the past two years:

INCOME & DISBURSEMENTS - SOYUZIVKA, KERHONKSON, N.Y.

INCOME

	1971	1972	Increase or Decrease
Room & Food	$221,247.27	201,107.71	- 20,139.56
Bar	55,579.13	60,843.82	5,264.69
Gift Shop	27,672.96	28,760.61	1,087.65
Snack Bar	13,823.41	12,458.24	- 1,365.17
Miscallaneous	11,752.41	8,580.45	- 3,171.96
Sales Tax Collected	13,953.48	13,544.92	- 408.56
Total Income	$344,028.66	325,295.75	- 18,732.91

DISBURSEMENTS

	1971	1972	Increase or Decrease
Food	$ 53,240.33	48,806.91	- 4,433.42
Bar	21,649.71	21,824.67	174.96
Snack Bar	9,724.94	8,731.65	- 993.29
Gift Shop	20,902.02	17,235.63	- 3,666.39
Kitchen & Dining	1,448.85	1,780.64	331.79
Housekeeping	14,157.54	11,270.64	- 2,886.90
Wages - Net	72,302.42	63,627.94	- 8,674.48
Taxes on Wages	25,333.02	20,811.72	- 4,521.30
Electric, gas & fuel	20,477.78	17,937.63	- 2,540.15
Maintenance repairs	27,551.23	14,560.56	- 12,990.67
Real Estate Taxes	16,632.43	18,230.66	1,598.23
Insurance	12,454.90	12,343.00	- 111.90
Transportation	3,069.57	2,654.83	- 414.74
Telephone	2,501.50	2,591.38	89.88
Office Supplies	1,616.89	667.53	- 949.36
Legal Expenses	898.60	767.35	- 131.25
Refunds	1,342.13	1,400.32	58.19
Entertainment	6,058.64	6,356.90	298.26
Advertising	1,266.63	1,287.38	20.75
Bank Charges	30.74	4.50	- 26.24
Hospitalization	1,331.60	1,340.70	9.10
Sales Tax	13,924.57	13,344.14	- 580.43
Capital Improvement	39,704.45	22,063.66	- 17,640.79
Furniture & Equipment	7,393.25	7,671.90	278.65
Exchange Account	416.26	658.35	242.09
Total Disbursements	$375,430.00	317,970.59	- 57,459.41

SUMMARY

	1971	1972
Total Income	$344,028.66	325,295.75
Total Expenses	$375,430.00	317,970.59
Balance	$- 31,401.34	7,325.16

Новий будинок УНСоюзу

Праці над викінченням нашого нового будинку пляновано завершити вже минулого року, але в цьому вийшла затримка через страйк на виробництвах ліфтів (елевейторів), що тривав сім місяців від 1 липня 1972 до кінця січня 1973 року.

Сьогодні праця в повному ході і ми сподіваємося мати готову для зайняття і користання частину будинку вже в липні будуть у дії три ліфти (елевейтори) і три із їх решти ня Першому Крайовому Банкові Джерзі четвертий поверх вже 1 липня 1973. Можливо, що й п'ятий і шостий поверхи будуть готові для передачі банкові в названому місяці. В липні будуть у дії три ліфи (елевейтори) і три із їх решти будуть закінчені у вересні.

Плянуємо започаткувати перенесення забезпеченевих відділів УНСоюзу на третій поверх будинку в місяці липні. Друкарня і видавництво будуть перенесені наприкінці цього року або на початку 1974.

Ми все ще маємо 9 поверхів до винайму. Під сучасну пору ми переговорюємо в справі трьох оферт на 44,000 квадратових стіп або приблизно на два і пів поверха. Від початку цього року вміщуємо кожного тижня оголошення про наш будинок в частині щоденника „Ню Йорк Таймс", призначеній для справ нерухомостей. З посередниками для продажу реальностей і з евентуальними орендувачами втримуємо постійний зв'язок з допомогою листування, телефонів й особистих відвідин. Всі із визначніших бюр посередництв для продажу реальностей в метрополітальній області Ню Йорку й Ню Джерзі одержали нашу брошуру і багато з-поміж них відвідали наш будинок. Деякі із цих посередників поінформували нас, що вони мають евентуальних орендувачів, заінтересованих у винаймі приміщень в нашому будинку і що вони сконтактують їх з нами.

В теперішній момент виглядає, що незвичайно велика кількість вільних приміщень в старих і нових бюрових будинках в Ню Йорку буде впливати некорисно на наші намагання здобути орендувачів. Наявна у зв'язку з цим велика конкуренція із вільними приміщеннями буде утруднювати здійснення плянів винайму приміщень у нашому будинку. З другого боку, починають проявлятися також і сприятливі чинники. Рух з рентуванням бюрових приміщень в Ню Джерзі доходить до свого вершка .Нові бюрові будинки в повіті Берґен, зараз же на північ від нас, мають дуже мало або й цілком уже не мають площі для винайму. Це посилює можливості винайму в нашій околиці. Дальшим підбадьорюючим чинником є запроєктовані двобільйонові проєкти забудування морського надбережжя в нашому безпосередньому сусідстві, що охоплюватимуть понад 2.500 акрів. У плянах передбачена побудова 20.000 житлових одиниць, 1 100-акрового індустрійного і комерційного комплексу і 500-акрового публічного парку, сполученого з островом Елліс і островом Свободи. Цей парк мав би бути закінчений 1976 р. і його плянують використати для проведення програм, зв'язаних із відзначуванням 200-річчя нашої країни. Елліс Айленд, Статуя Свободи й інші інсталяції цього парку стануть постійними туристичними атракціями, які притягатимуть мільйони відвідувачів кожного року.

Наш оригінальний будівельний контракт з фірмою Дж. Л. Маскарелі, Інк. на суму 9,610,000 долярів збільшився до суми 10,135,000 дол. з огляду на конечність покрити кошти додаткових робіт, не включені до оригінальних плянів в сумі 285.000 і кошти усунення скали з-під фундаментів будинку в сумі 238,000 дол. Вимоги контрактора сплатити йому додаткові збільшені кошти вплинули на затримку в будові через праці зв'язані з усуненням скали під будинком знаходяться тепер під розглядом арбітральної (третейської) установи. Наш правний дорадник Теодор В. Ґейзер із фірми Гюз, МекЕлрой, Коннел і Ґейзер, репрезентує нас в цій справі, переданій на розгляд Американської Арбітральної Асоціяції.

На кінець 1972 р. ми інвестували 7,700.000 дол. в наш новий будинок, із якої то суми 3,916,000 дол. ми покрили із наших грошових засобів і решту із позичок у двох банках в Джерзі Ситі. Ці банкові позички одержали ми на короткореченцевій базі з обов'язуючими тепер відсотками і вони ґарантовані Союзом. Ця метода буде продовжувана а ждо часу, як ми здобудемо більше орендувачів приміщень в нашому будинку.

Рада Директорів нашої допоміжної установи збільшилася до п'яти членів із призначенням до неї пп. Івана Винника й Тараса Шмагали.

New Office Building

Our new building was scheduled for completion last year but was delayed by an elevator constructors strike that lasted for seven months from July 1, 1972 to the end of January, 1973.

Work at present is in full progress and we expect to have part of the building ready for occupancy in July. We have scheduled the delivery of the 4th floor to the First Jersey National Bank on July 1st. It is possible that the 5th and 6th floors will also be ready for the bank during that month. Three elevators are expected to be in operation in July and the remaining three will be completed in September.

We are planning to start moving our UNA insurance departments to the third floor sometime in July. The printing plant will be moved later this year or early 1974.

We still have nine floors for rent. At present we are negotiating with three prospects for 44,000 square feet or approximately 2½ floors. Since the beginning of this year we have advertised our building in the New York Times real estate section once a week. Real estate brokers and prospects are continually being contacted by correspondence, telephone, and personal visits. All of the prominent office rental brokers in the New York-New Jersey metropolitan area have received our brochure and many of them have visited our building. We have been informed by some of these brokers that they have prospects that are interested in space in our building and that we will be hearing from them.

At this point in time it appears that the unusually high vacancy rate in both new and old office buildings in New York City will continue to handicap our efforts to obtain tenants. The severe competition that these vacancies present will also make it more difficult to maintain our rental schedule. On the other hand favorable factors are beginning to emerge. Rental activity in New Jersey is picking up momentum. New office buildings in Bergen County just north of us have little or no space available for rent. This has firmed up rentals in our area. Another encouraging item is the proposed $2 billion waterfront project which is in our immediate vicinity. The development will cover over 2500 acres. Plans provide for the construction of 20,000 housing units, an 1100 acre industrial and commercial complex, and a 500 acre public park to be tied in with Ellis Island and the Statue of Liberty Island. The park is to be completed by 1976 and will be used for staging programs in celebration of our country's 200 Anniversary. Ellis Island, the Statue of Liberty, and other installations in the park will become permanent tourist attractions that are expected to attract millions of visitors annually.

Our original building contract with Jos. L. Muscarelle, Inc. amounting to $9,610,000 has been increased to $10,135,000 to cover additional work not included in the original plans totalling $285,000 and the cost of rock removal, which was on a unit basis, in the amount of $238,000. The contractor's demands for escalated costs due to the delay in construction because of rock removal are in process of arbitration. Our attorney, Theodore W. Geiser of the firm of Hughes, McElroy, Connell, & Geiser, is representing us in this action which is before the American Arbitration Association.

At the end of 1972 we had $7,700,000 invested in our building of which $3,916,000 was our own money and the balance was borrowed from two banks in Jersey City. These bank loans are on a short term basis at prevailing interest rates and are guaranteed by Soyuz. This method of financing will be continued until more space is rented.

The Board of Directors of our subsidiary was enlarged to five members with the addition of Mr. Ivan Wynnyk and Mr. Taras Szmagala.

The amount of money borrowed and the total disbursements as of December 31, 1972 are as follows:

UKRAINIAN NATIONAL URBAN RENEWAL CORPORATION

Ukrainian National Association Building

Statement as of December 31, 1972

RECEIPTS:

Loan from Ukrainian National Ass'n, Inc.-------------	$3,916,661.13
Loan from Commercial Trust Company-------------------	2,000,000.00
Loan from First Jersey National Dank-----------------	1,795,000.00
TOTAL RECEIPTS	$7,711,661.13

DISBURSEMENTS:

Purchase price of Lot---------------------------------	54,647.81
Jos. L. Muscarelle-Contractor-------------------------	6,556,040.00
Julian K. Jastremsky, Architectural fees-------------	276,408.00
Wolchuk & Mayrbaurl - Structural Engineers-----------	71,646.88
Carlson & Sweat - Mech. & Elec. Engineers------------	142,708.00
Jos. E. Ward, Inc. - Foundation Consultant-----------	48,916.28
Parking Consultants, Inc. - Parking Lot Consultant---	1,750.00
J. H. Blis - Cost Estimator--------------------------	1,750.00
S. M. Limmogio - Printing Plant Consultant-----------	1,110.00
Haller Testing Labs - Steel Testing------------------	6,855.00
J. A. Van Duesen - Elevator Consultant---------------	1,462.50
Antal Molnar - Construction Supervisor---------------	2,209.20
Taxes--	16,845.97
Legal fees---	24,251.00
Insurance--	51,597.63
Advertising--	5,689.54
Printing and Stationery------------------------------	1,427.27
Miscellaneous Expenses-------------------------------	2,118.54
Interest on Loan to First Jersey National Bank-------	18,917.47
Interest on Loan to Commercial Trust Company---------	86,441.74
Interest on Loan to Ukrainian Nat'l. Ass'n, Inc.-----	334,638.45
TOTAL DISBURSEMENTS	$7,707,431.28
Cash in checking account 12/31/72	4,229.85
	$7,711,661.13

Загальні зауваження

Пізнім літом минулого року гураґан Аґнес пройшов частинами Пенсильвенійського і Нюйоркського стейтів і спричинив спустошливі повені в околицях Вілкіс-Беррі й Елмайри. Зараз після бурі проголошено заклик в справі допомоги для жертв повеней і відгук був дуже задовільний. Зібрані одяги, харчі, ковдри й інші потрібні речі були доставлені на місця катастрофи й розділені між потребуючих. В цій допомоговій акції брали участь наші члени. Головний Уряд УНСоюзу асиґнував понад 14.000 дол. для допомоги членам УНСоюзу, які потерпіли внаслідок повені і ці гроші, разом із 5.000 дол. пожертв від нашого членства, були передані на місцях потребуючим — їх передали наш гол. касир пані Уляна Дячук, голова Окружного Комітету п. Дяків, п. Гавриш і звітодавець протягом трьох тижнів після повені.

Започатковано також збірку грошей на оборону наших земляків в Україні, які боролися за їхні конституційні права, були арештовані і переслідувані совєтською владою. Наші члени пожертвували на ту ціль 6 000 дол. і Гол. Уряд асиґнував 5.000 дол., які виплачено Комісії Людських Прав Світового Конґресу Вільних Українців, що їх очолює сенатор П. Юзик.

(Продовження на стор. 4-ій)

General

Late last spring Hurricane Agnes tore through parts of Pennsylvania and New York State and left devastating floods in its wake in the Wilkes-Barre and Elmira areas. Immediately after the storm an appeal for aid for the flood victims was made and the response was most gratifying. Clothing, food, blankets, and other necessary items were forwarded to the disaster areas and distributed to the needy. Our members participated in this action. The Home Office allocated over $14,000 to members who suffered damages and these funds together with nearly $5,000 donated by our membership were hand-delivered by our treasurer, Mrs. Diachuk, the District Chairman, Mr. Diakiw, Mr. Hawrysz, and myself within three weeks after the flood.

Funds were also raised for the defense of our Ukrainian kinsmen in Ukraine who were struggling for their constitutional rights and were being arrested and persecuted by Soviet authorities. Our members donated over $6,000 and the Home Office allocated $5,000 for this purpose which was paid over to the Human Rights Committee of the World Congress of Free Ukrainians. Senator Yuzyk heads this committee.

(Continued on page 4)

ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ПРОФ. ІВАНА ТЕЛЮКА

Рік 1972 належить ще дальше до одного із переломових років в розвитку УНС, коли закінчилася одна із фаз, започаткована після другої світової війни, великим зростом членства з нової еміграції. Кожний такий переходовий час в економічно-суспільних установах виявляє нестійкість в праці, це час шукання нових метод, це наявність непевности при переході із „статус кво" до фази нового розвитку, яку належить осягнути новими методами праці. Це час, в якому потрібно скріплення вироблених організаційних принципів, на яких побудована установа, та пристосування їх до нових обставин.

Щоб облегшити собі трудноці при розв'язці нових проблем — ідучи шляхом легкого опору — ми часто звертаємо увагу на минувшину, а тих, які турбуються будучиною ,не сприймаємо щиро і до них застосовується недовір'я. Одначе таким підходом ми сверджуємо, що ми боїмося теперішньої дійсности, забуваючи засаду, що поєднання минувшини з теперішнім не є легкою справою. В таких обставинах ми можемо різнитися в поглядах, але ми всі мусимо знайти дорогу до співпраці, зокрема коли новий погляд опирається на деяких теоретичних засадах, пристосованих до економічно-суспільних установ якою, є УНСоюз.

Розуміючи вагу такого переходового часу в розвитку УНС, не маючи точніше оприділеної ділянки праці, по своїй спроможності, користуючись фаховою професією економіста, я старався звертати увагу на конечність пристосування нового підходу і нових метод праці, підчеркуючи часто, що коли базою нашого існування є членство, то в першу чергу нам потрібно пізнати хто є ці сьогоднішні кандидати на наших членів та які вимоги вони ставлять, щоб скріпити ряди УНС, установи, яка є найстарша і економічно найбагатша в країні нашого поселення. Чи ми творимо такі умовини, щоб кожний з охотою вступав в нашу організацію.

Керуючись такими мотивами, я дальше розгортав свою діяльність в двох напрямках: внутрішньо-організаційному і зовнішньо-пропаґандивному. Використовуючи свою участь у всіх засіданнях Екзекутиви та часто будучи принагідно в канцелярії Союзу, я звертав увагу на пляновість праці в УНС. Це частинно вже впроваджено та теперішній стан плянування вимагає кращого статистичного оформлення. Але зроблено початок, бо є вже намічена ціль, та визначено засоби так, що постійне вдосконалювання цього пляну може дати кращий вислід в майбутньому. Маючи нагоду безпосередньо брати участь у весняній і осінній організаційній кампанії, відвідав я деякі Округи, а саме Детройт і Клівленд, де мав нагоду почути від ширшого нашого членства багато позитивних критичних завваг, до яких нам потрібно пристосуватись або дати відповідні вияснення, щоб в той спосіб внести кращий зв'язок поміж Екзекутивою і членством. На жаль, за минулий рік мої поїздки були ограничені, бо такі поїздки стали привілеєм лише деяких членів Екзекутиви. Давніша практика розподілу роз'їздів на засіданнях перестала бути дійсністю в праці.

На доручення Екзекутиви у звітовому році — вперше — мав нагоду взяти участь в зустрічі представників Українських Братських Союзів Піттсбурґу, де виголосив доповідь: „Роля економічно-суспільних установ в українській спільноті". Доповідь ця була згодом надрукована в „Свободі", „Америці" і „Народній Волі". Варто застановитися над тим, щоб такі з'їзди потрактувати більш серйозно, що може принести спільну користь нашим братським союзам. На таких з'їздах є нагода обмінятись думками над покращанням праці та устійнити спільний зв'язок, щоб в потребі занимати спільне становище до деяких проблем. Уважаю, що в тій ділянці час скінчити з минувшиною і перевірити можливості кращої співпраці.

Як делеґат УНС на весні мин. року брав я участь в загальних зборах ЗУАДКомітету у Філядельфії, де був вибраний до Ради Директорів. В жовтні брав участь в XI Конґресі УККА, де був обраний членом Політичної Ради, а відтак був обраний на голову Економічної комісії.

Коли мова про участь братських союзів в ширшо-громадському секторі, то здається мені, що час зревідувати наше становище. Ми повинні спрямовувати свої зусилля на економічну сторінку в громадському житті. Відступивши від домінуючої ролі, ми повинні перейти на координаційну. Тим способом усунемо непотрібне тертя між братськими союзами та громадськими організаціями.

Звичайно, у звітовому році моя союзова праця торкалась багато більше справ, про які лише згадую хронологічним порядком. Від часу вибору мене заступником головного предсідника УНС, беру щорічно участь у всіх зборах Братського Конґресу Нової Англії, де я є членом організаційного комітету. Щорічно я є представником УНС здвигах СУМА в Елленвіллі в часі Свята Праці. Співпрацюю з Управою Округи УНС Нової Англії, де помагаю обласному організаторові д-рові М. Снігуровичеві. Також брав участь у святкуванні 100-річчя коледжу св. Петра в Джерзі Ситі, репрезентував Союз на 10-му з'їзді УНДС, 60-річчі „Провидіння" у Філядельфії, 30-літті священства заслуженого союзовця о. Богдана Смика у Ютиці. Брав участь в похоронних обрядах сл. п. Владики Івана Стаха. Очевидно, що брав участь теж в ряді других, менших святкувань. Також очолюю дві комісії в УНСоюзі: зовнішніх зв'язків і статутову.

Поза безпосередньою участю в праці УНС, займаючи важливе становище в Екзекутиві, брав участь в ширшому громадському житті нашої спільноти, бо часом важко розрізнити, де кінчається союзова справа, а де починається чисто громадська. З тієї причини був доповідачем на святі 30-ліття УПА в Ню Гейвені, на Листопадовому святі в Вілімантику і на бенкеті 55-ліття проголошення незалежности України в Ню Гейвені. Зокрема, моїм зацікавленням є зв'язки з загально-американськими політичними діячами, які є приятелями української справи. В минулорічній осінній виборчій кампанії очолював я українську Демократичну групу на терені м. Ню Гейвену. Минулого року посадник міста Ню Гейвену найменував мене членом Плянової комісії на місце проф. Джеймса Тобіна із Єйлського університету. Я є членом Контрольної комісії Крайової Управи Братства Дивізійників, заступником голови УККА, Відділ Ню Гейвен, членом Комітету за Патріярхальний Устрій в Ню Гейвені та членом ряду інших місцевих організацій. Вкінці бажаю додати, що не забуваю найважливішої союзової справи — придбання нових членів — потрібних до постійного розвитку УНС. В 1972 році придбав я 28 нових членів.

За нами ще один рік в житті УНС, який, хоч не був дуже успішним, виявив познаки поправи. Отже, виринає питання, що нам далі робити? Виринає питання, що ми робимо і чи ми робимо все, щоб покращати працю УНС? Чи ми лише задоволимось шуканням „жертвенних козлів" за неуспіхи? Не забуваймо, що ми усі рівноправно відповідаємо за долю Союзу, дорученого нам ширшим членством. Отже, час перевірити нашу працю, більш серйозно застановляючись над її покращанням. Тут мої погляди не все покриваються із теперішньою практикою правління, де є напрям централізації і контролі одної особи чи малої групи кількох членів. Український Народний Союз має довголітній стаж із успішною демократичною практикою, яка забезпечує нам усім рівні права і ми спільно відповідаємо перед членством, яке вибрало нас на поодинокі пости. Як я сказав попередньо, кожний переходовий час вимагає безпосередньої участи — в наміченні пляну праці — ширшого круга людей, які хочуть співпрацювати для добра УНС. Союз не може кермуватись рішенням тільки „малої" Екзекутиви, яка часто зводиться до одної — двох осіб. Кожне рішення, яке має мати позитивний наслідок, мусить бути розглянене і узасаднене на підставі ряду можливостей в даному часі, місці і оточенні. Рішення зроблені одною людиною чи вузьким кругом людей, не розглянене раніше ширшим кругом, є ограничені розміром своєї ефективности для ширшого загалу. В таких випадках виринає небезпека, що факти можуть бути неправильно узагальнені, односторонно насвітлені, індивідуально мотивовані і через це часом несвідомо, недоцільно рішені. Це довело в останньому часі до постійної критики УНС ширшим громадянством і деякою пресою, звичайно за вийнятком „Свободи". Ми мусимо заінтересуватись тим, щоб подати вияснення. Обвинувачення лише поодиноких осіб не розв'яже питання. Для покращання такого становища, на протязі двох послідних Річних Нарад Головного Уряду УНСоюзу була прийнята постанова створити постійний пост референта публічних зв'язків. Одначе постанови цієї не виконано. А шкода, бо це могло б покращати „обличчя" УНС.

Закінчую свій звіт моїм постійним закликом: УНС має велику спадщину, але він мусить бути життєздатним в теперішній час. Праця Союзу мусить віддзеркалювати основні прояви нашого теперішнього громадського заінтересування, щоб мати безпосередній зв'язок із суспільством, яке є джерелом нашого існування. Будьмо відповідальні за завтрішнє УНС, виробім свою індивідуальність, не забуваючи, що суспільство є в постійному розвиткові, а УНС повинен бути дальше в його проводі.

ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА НА КАНАДУ СЕНАТОРА ПАВЛА ЮЗИКА

Рік 1972 виказався кращими успіхами для Українського Народного Союзу в Канаді, як минулий рік. Завдяки більше інтенсивної праці багатьох відділових секретарів, кількох активних членів й у великій мірі обласного організатора п. Василя Дідюка та завдяки пляновій праці окружних нарад, членство в Канаді зросло значно більше й наложені квоти були виконані пропорційно вище. Із зорганізуванням двох нових відділів тепер маємо разом 69 Відділів УНСоюзу. Ми тішимося цим поступом, але добре знаємо, що він міг би бути багато кращий, якщо всі секретарі приклали б були хоч трохи більше праці та придбали кілька нових членів. Ми щиро дякуємо всім тим, що причинилися до цього поступу, але рівночасно кладемо на сумління тим секретарям, що не виказали ніякого успіху, щоб вони брали свої обов'язки серйозно й старалися перед 28-ой Конвенцією представити добрий рекорд.

Канада має інший спосіб життя

Минулого року я звернув увагу на загальне відношення українців у Канаді до УНСоюзу й інших братських союзів, які зосереджені в ЗСА. Федеральна та провінційна політика Канади спрямована до контролі над чужими індустріяльними й комерційними фірмами, переважно американськими. Це відбивається на канадських українцях, які все частіше говорять, що УНСоюз, це американська фірма, в Джерзі Ситі, будує там хмаросяг, згортає всі фонди в Америці та навіть не має канадського „офісу" й окремого конта в цій країні. Також закидають, що УНСоюз це суто-асекураційна компанія, яка не дбає про культурний та громадський поступ українців у Канаді.

Треба пам'ятати, що обставини і відношення українців Канади є відмінні від тих у ЗСА. У Канаді існують великі крайові громадські організації, з своїми часописами і політичними напрямками, які домінують ціле життя цього суспільства. Кілька канадських братських організацій займаються виключно асекурацією. У ЗСА великі організації є братські союзи, які мають свої часописи й домінують над життям американських українців та спільно з асекураційним ділом провадять загальну громадську працю. Отже, тому, що УНСоюз провадить дуже мало громадської праці в Канаді, провідники і громадяни тут уважають, що УНСоюз є американська бизнесова фірма.

Щоб правильно інформувати масу українців Канади, треба знати, що „Свобода" не доходить до них, бо її читають майже виключно члени УНСоюзу. Треба більше оголошувати в канадській українській пресі й на радіових програмах або видавати канадську „Свободу", яка була б розповсюднена широко. Тоді українці в Канаді не мали б причини не знати про працю й ролю УНСоюзу. Постійно, вони довідувалися б, що існує канадське представництво, яке загально відповідає за діяльність братства, що канадські закони вимагають інвестиції в Канаді й що УНСоюз інвестує більше в Канаді, як збирає з премій, та що загальна велика братська організація дає багато користей, (як наприклад видання „Української Енциклопедії" англійською мовою тощо) на що не були б спроможні малі організації. Українці в Канаді мусять бути переконані, що УНСоюз — це канадське братство, яке виконує важливу й потрібну працю й службу для них.

Головний радний й обласний організатор, Василь Дідюк у своєму обширному звіті з'ясував наші досягнення, проблеми й клопоти в Канаді. Я тільки додам дещо про свою діяльність. Я брав участь в окружних нарадах в Торонті, Гамілтоні й Монтреалі, які причинилися до кращого нашого успіху, активно поміг значно збільшити членство в Оттавському відділі, виконав репрезентаційну функцію на Давфинському Українському Фестивалі в серпні, де був господарем для около 50,000 людей, репрезентував УНС на інших оказіях, брав участь на всіх Екзекутивних засіданнях, і т. д. Я вірю, що моя активність і ефективність дали б були ліпші висліди, якщо б ми мали свій центр з бюром для широкої Канади й більше організаторів."

Рекомендації для негайного здійснення

Всебічну працю УНСоюзу, а головно збільшення членства серед 600,000 українців у Канаді, можна краще розвинути, коли будуть скоро переведені в життя такі пропозиції:

1. Повторяю, що секретарі й членство сильно домагаються на всіх Окружних Нарадах і прямо від мене — Канадське Представництво мусить мати своє бюро і секретаря в Союзовому Домі в Торонті, в якій то окрузі знаходиться приблизно половина членства в Канаді. Тут існують інші обставини й інший дух, що вимагає іншого підходу до розвою праці. Канадське членство радіє, що будується хмаросяг у Джерзі Ситі, але уважає, що УНСоюз у Канаді повинен мати свій дім з бюром для свого представництва, бо це інша країна, що також є справою гідности й гордости.

2. Тому, що чисельно УНСоюз є найбільша українська організація в Канаді, вона мусить бути в централі Комітету Українців Канади на тому самому рівні як інші великі українські організації (БУК, УНО, СУС і другі). Це значить, що треба провадити широку громадську й культурну праці, що є суттю братства. Розгорнути таку діяльність не вдасться без свого проводу, бюра й пропаґандивного чинника (газети в двох мовах). Або УНСоюз стане канадською громадсько-братською організацією й буде визнаним як такою, або лишиться далі асекураційною фірмою, хоч більшою як Взаємна Поміч, Братство св. Миколая та інші.

3. Коли будемо пам'ятати, що біля 90 відсотків українського населення в Канаді це уроджениці цієї країни, то УНСоюз повинен зробити всі можливі заходи, щоб знайти підхід до цих людей, й втягнути їх в членство. Треба знайти організаторів, які будуть володіти добре англійською мовою й українською, й які працювали б на умовах подібних до асекураційних аґентів, з якими вони мусять провадити компетицію. Вони мусіли б знати, як апелювати до зростаючого числа професіоналістів і промисловців та стимулювати культурну і громадську діяльність. Звернути треба увагу на студентство в університетах, що має 5 місяців вакацій кожного року, коли деякі могли б бути анґажовані як льокальні або окружні організатори. Це трудно робити в Джерзі Ситі, але з бюра в Торонті такі акції є здійснимі.

4. Широка програма асекураційної громадської діяльности повинна бути завжди перед нами. Знаючи, що маємо тяжку конкуренцію великих асекураційних фірм, треба виходити з новими полісами для кращого вибору головно професіоналістам і промисловцям, які розуміють вартість асекурації. Рівно ж, від Головної Екзекутиви й Канадського Представництва повинні виходити вказівки й пляни для ведення культурної й громадської праці у відділах, які представляли б братський характер УНСоюзу. Чим більшу увагу звертають федеральний й провінційний уряди на розвиток багатокультурности в Канаді й тому наше членство й Відділи повинні пристосуватися до нової політики, в якій повинні брати чинну участь і з якої повинні користати. Як будуть добрі пляни й енерґійний провід, напевно будуть кращі успіхи у різних галузях життя. Наша будучність буде залежати від активности молоді в наших рядах і тому треба плянувати різнородну діяльність для молоді у наших Відділах і в Округах.

До кращого завтра

Святкуючи 80-річчя „Свободи", передвісника Українського Народного Союзу, ми знаємо, що загально українці оцінюють як великий вклад те,що Батько Союз зробив для піднесення національного, економічного й культурного рівня українців у Північній Америці і його вклад в допомжну акцію для свободи, державности й добробуту українського народу на Рідних Землях. УНСоюз мав великі успіхи, бо завжди тримався засади, що ми мусимо діяти, як добрі громадяни ЗСА й Канади й через наші впливи на уряди цих держав обороняти українську справу й правду та наші слушні права громадянства цих країн. УНСоюз є масовою організацією для всіх національно-свідомих українців різного релігійного та політичного переконання, що стремлять через єдність і позитивну всебічну працю постійно поліпшити наше життя й помогти українському народові здійснити Великі Ідеали Тараса Шевченка і великих українських провідників. УНСоюз не сміє бути полем для нетерпимої партійної боротьби, а навпаки має далі бути цементом для гармонійної, конструктивної й творчої праці для добра всього українського загалу.

Я глибоко вірю, що як наші теперішні провідники будуть далі йти певними шляхами і методами нашого 80-річного досвіду, пристосовуючися до нових обставин і потреб, то напевно будемо поступати до кращого завтра для цілого українського народу. Щоб далі виконувати свої великі й благотворні цілі, УНСоюз ніколи не повинен стати прибудівкою або знаряддям однієї політичної партії, але мусить далі бути масовою організацією, в якій можуть відіграти позитивну ролю здібні люди доброї волі з різних середовищ.

(Продовження буде)

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

(Продовження зі стор. 3-ої)

Іншою надзвичайною подією в житті української спільноти було, як це згадано вже раніше, успішне і своєчасне завершення кампанії збірки грошей на встановлення трьох українських катедр у Гарвардському Університеті. Це захоплююче досягнення було вислідом відданої активности, єдиної у своєму роді, групи діячів, які цілком заслуговують на вдячність усіх українців. Наш Союз може бути гордий на той факт, що наші офіційні органи — „Свобода" і „Український Тижневик" повністю й ентузіястично підтримували цей почин протягом довгих років. Останнього року, зокрема, „Свобода" очолила всіма силами остаточну кампанію за зібрання бракуючої до 1 800 000 долярів суми, потрібної, щоб дотримати встановленого університетом реченця постійного уфундування трьох катедр украйнознавства. Інтенсивна пресова кампанія в наших виданнях не тільки заохотила наших членів, але й натхнула загал української спільноти до щедрої жертвенности.

Наші урядовці і члени і наші пресові видання присвятили незвичайно багато часу, зусиль і гроша на підтримку наших церков і шкіл, діяльности Світового Конґресу Вільних Українців, Українського Конґресового Комітету Америки, Комітету Українців Канади, Злученого Українського Американського Допомогового Комітету й інших національних і місцевих установ.

Ми втримували зв'язки із Крайовим Братерським Конґресом Америки і з багатьома стейтовими Братерськими Конґресами. Крайова організація інформує нас постійно про всі пропоновані зміни в обезпеченевих законах і правилах. Окрему увагу присвячується намаганням стейтів схвалити закони про оподаткування братерських союзів. І Крайовий Конґрес і різні стейтові Конґреси дають нам можливість ознайомлюватися з діяльністю інших братерських союзів, зустрічатися з їхніми урядовцями і вивчати їхні проблеми. Ми відбували також зустрічі з обезпеченевими комісарами й іншими урядовими особами Забезпеченевого Департаменту.

При таких чи інших нагодах протягом року відбувалися неформальні розмови з представниками українських братерських союзів про можливості об'єднання. Якогось поступу в цьому напрямку не досягнуто, але ми продовжуємо виявляти наше серйозне зацікавлення в таких домовленнях. Ми брали участь в річному зібранні всіх українських братерських організацій, яке відбулося у Піттсбурґу.

Наші канадські представники брали участь у Канадському Крайовому Українському Фестивалі, що відбувся у Давфині в Манітобі, в серпні минулого року. Нашою участю в 4-денній програмі було церковне Богослуження, відправлене під вікритим небом в неділю біля Хреста Свободи у Воллі Ривер, яких 12 миль від Давфину .Святу Літургію целебрував Митрополит Максим Германюк. Ми були спонзором цієї програми для вшанування поставлення цього хреста-пам'ятника о. Нестором Дмитровим з нагоди відправлення ним першої української Служби Божої 12 квітня 1897 р. Отець Н. Дмитрів, тогочасний редактор „Свободи", був делеґований нашим Союзом в поїздку по Західній Канаді і для заспокоєння релігійних потреб наших земляків, які поселилися в тих околицях.

Протягом року ми приймали подання на винайм мешкань у співспонзорованому нами мешканевому будинку ім. Павла Гука в Джерзі Ситі. Цей будинок уже близько до закінчення і має бути готовий до прийняття мешканців у вересні цього року. Українці виявляють чимале зацікавлення цим будинком і сподіваємося, що будемо мати репрезентативну кількість наших людей між його мешканцями.

Висновки

Підсумовуючи досягнення нашої діяльности за останній рік, ми можемо повторити тільки те, що було сказане в минулому. Наш Союз йде вперед, але цей поступ надто малий і надто повільний. Ми можемо і ми повинні діяти краще. Звичайно, є багато незаперечних причин для того висновку.

Беручи на початок наші українські громади у ЗСА і в Канаді, треба ствердити, що вони процвітають. Професійно й економічно наша кількість і наші засоби постійно збільшуються. Наші церкви зараховуються до найбільш успішних релігійних установ в обох наших країнах і парафії втримують свою силу і вплив. Молодечі групи добре зорганізовані, динамічні і поважно зацікавленні спадщиною своїх предків. Українська громада доказує безупину, що вона готова й рада підтримувати вартісні справи з надзвичайною щедрістю.

Такі чинники і знаряддя маємо до диспозиції для будування сильнішого Союзу. В цьому наш потенціял. Все, що потрібне, це те, щоб всі ми закасали рукави, перестали виголошувати промови і почали працювати наполегливіше, як досі.

(Continued from page 3)

Another dramatic event in our Ukrainian community, as was mentioned earlier, was the successful and timely completion of the drive for funds for the establishment of three Ukrainian Professorships at Harvard University. This amazing achievement was the result of dedicated perseverance on the part of a unique group of individuals who richly deserve the gratitude of all Ukrainians. Our Association can be proud of the fact that our official organs, Svoboda and the Ukrainian Weekly, fully and enthusiastically supported this project over the years. Last year in particular, Svoboda forcefully spearheaded the final drive for the balance of the $1,800,000 that was needed to meet the University deadline for the prmannt endowment of three Ukrainian studies chairs. The intensive publicity in our publications not only encouraged our members but also inspired the general community to donate generously.

Our officers and members and our press devoted considerable time, effort, and money in support of our churches, and schools, the activities of the World Congress of Free Ukrainians, the Ukrainian Congress Committee of America, the Canadian Ukrainian Committee, the United Ukrainian American Relief Committee, and other national and local institutions.

We maintained our relationship with the National Fraternal Congress of America and with several State congresses. The national organization keeps us informed of all proposed changes in insurance laws and regulations. Particular attention is paid to the efforts of states to enact laws providing for the taxation of fraternal societies. Both the National Congress and the various State Congresses present us with opportunities to get acquainted with other fraternal societies, to meet with their officers, and to learn about their problems. We also meet with Insurance Commissioners and other Insurance Department officials.

On a number of occasions during the year informal discussions were held with Ukrainian fraternals about possible mergers. No progress was made along these lines but we are continuing to indicate our serious interest in such arrangements. We participated in the annual meeting of all of the Ukrainian fraternal societies that was held in Pittsburgh.

Our Canadian representatives participated in Canada's National Ukrainian Festival held in Dauphin, Manitoba last August. Our part in the four day program was an open-field church service on Sunday at the Cross of Freedom in Valley River about 122 miles from Dauphin. Metropolitan Hermaniuk officiated in the celebration of the Liturgy. We sponsor the program in commemoration of the erection of the monument by Father Nestor Dmytriw on the occasion of his celebrating the first Ukrainian Mass in Canada on April 12, 1897. Father Dmytriw an editor of Svoboda at that time was delegated by Soyuz to tour Western Canada and administer to the religious needs of our people who had settled in that area.

During the year we were accepting applications for the rental of apartments in the Paulus Hook apartment project in Jersey City of which we are co-sponsors. The building is nearing completion and should be ready for occupancy in September of this year. Our Ukrainian people are showing considerable interest in the project and we hope to have a representative number of our people as tenants.

Conclusions

In summing up the record of our operations for last year, we can only repeat what has been said in the past. Our Association made progress but it was minimal and too slow. We can and should do better. There are, of course, a number of unchallengable reasons for this conclusion.

To begin with our Ukrainian communities in the United States and Canada are flourishing. Professionally and economically our numbers and resources are growing steadily. Our churches are amongst the most effective religious institutions in our two countries and parishes are maintaining their strength. Youth groups are well organized, dynamic, and seriously interested in their ancestral heritage. Our population has proven time and again that it is eager to support worthwhile causes with surprising generosity.

These are the factors and tools that are at our disposal for the building of a stronger Soyuz. The potential is there. All that is needed is for all of us to roll up our sleeves, stop making speeches, and start working much harder than we have.

ПРОБЛЕМА ЩАСТЯ У Г. СКОВОРОДИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ня, що в театрі життя не може представляти вдало ніякої особи, крім низької, простої, безтурботної, самітної. Взявши цю ролю, він почуває себе задоволеним.

І дійсно, учень Сковороди, М. Ковалинський, каже, що його учитель був вільний від пут усякого примусу, суєти, турбот, піклування. Стараючися про зменшення своїх матеріяльних потреб, а не про їх поширення, він користався задоволенням, що його не мав ніхто з найщасливіших.

У щоденному житті, каже той же Ковалинський, Сковорода „був добродушний, завжди веселий, жвавий, з усього задоволений... Він відвідував хворих, потішав стурбованих, ділився останнім куском хліба з потребуючими, добирав собі приятелів відповідно до властивостей їхніх сердець, був побожний без забобонности".

Як заняття, вибрав Сковорода навчання, роздумування, філософію. Бувши мандрівним філософом, свою науку ніс він передусім для свого простого народу і тому його стиль простий, невишуканий. Треба також зазначити, що звання мандрівних філософів, які навчали серед простого народу, було поширене вже у старовинній Греції (софісти) і удержалось в Західній Европі аж до середніх віків. Також і під цим оглядом його вибір був добрий. „Філософія, — каже згаданий його учень, — поселившись у серці Сковороди, давала йому найщасливіший стан, можливий для земнородного".

І такого щастя бажав Сковорода всім, до кого звернена була його наука.

---

*) Так, наприклад, грецький філософ, Антистен (IV стол. до Хр.) казав, що „ми не сміємо стати невільниками зовнішнього світу"; стоїки твердили, що тільки через нехтування земними добрами осягає людина внутрішнє щастя; подібно, як ми бачили, висловлювався Аристотель; те саме твердили Платон і ін.

Свято Матері в Ютиці

12-го травня ц. р. в українській -католицькій -авдиторії відбулося Свято Матері в Ютиці, Н. И.

Відкрилась куртина й на сцену прибрану образом Пречистої Діви Марії і квітами, вийшли дві десятирічні учениці школи українознавства, Христя Ликтей і Наталка Войтович і продеклямували вірші, присвячені Пречистій Діві. Тоді на сцену вмаршували діти садочка: Михась і Марко Ликтей, Таня Ярмак, Андрій Смик, Надя і Наталка Филинські, Лесько Станько, Валя Грега, Давид Птасінський, Ришард Козак, Марко Кучера, Марко і Юрій Пилипчук і під опікою садівнички Євгенії Ликтей відспівали пісню до Матері Божої. Далі, залунала пісня „Ой минула вже зима", а відтак Таня Ярмак і Михасик Ликтей заспівали дует „Цей великий День". Діти зі садочка вивели танок, і опісля кожна дитина продеклямувала віршик. Пані Ликтей роздала посвідки учасникам садочка й тоді діти понесли подарунки і квіти своїм матерям, які вони приготовили у садочку. На закінчення першої частини програми Миросьо і Христя Рабій виголосили віршики і проспівали пісню.

Другу частину програми виконувала вже старша молодь. І після вступного слова Христі Карп'як, Богдан Даґлес продеклямував вірш „Матері" Василя Симоненка і заграв на фортепіяні, опісля Христя Фалинська, Ліда Сенько, Христя і Катруся Ликтей виконали український народний танок. Катруся Ликтей на фортепіяні віддіграла в'язанку українських пісень, а за нею Маруся Гнатів деклямувала „Щаслив, хто рідну матір має" Уляни Кравченко. На зміну Леся Кучера грала на акордеоні, а опісля Христя Ликтей віддеклямувала „Моїй мамі" і на фортепіяні виконала в'язанку пісень. Під кінець програми виконано український „Аркан", і щойно після того як виконавці, вклонившись скинули шопки, показалось, що цей танок виконували наші чотири танцюристки. Катруся Ликтей деклямацією „Українська Мадонна" Лесі Храпливої завершила Свято Матері.

Ц киУраїн-к-вдящч

Це свято п р и готовили: культурно - виховна референтка Дзвінка Карп'як, Наталія Лукашевич, садівничка Євгенія Ликтей, під управою Орисі Запаранюк — голови 57-го Відділу Союзу Українок Америки в Ютиці. Після перекуски для дітей приготованої місцевим Відділом СУА, оглянувши виставку малюнків і дитячих робіт садочка закінчився один із кращих вечорів у Ютиці.

ЯЛ

У ПАРИЖІ АРЕШТУВАЛИ ВІЙСЬКОВОГО АТТАШЕ СССР ЗА КРАДІЖ

Париж. — Французька поліція арештувала в минулу середу асистента військового атташе совєтської амбасади пполковника Євгенія Міронкіна за крадіж одного предмету з летунської виставки. Міронкін оглядав кіоск французького концерну Томпсона, який виробляє електронічний виряд для французького летунства. Він забрав з того кіоску один предмет і його арештували в хвилині, як всідав до свого авта. Совєтський „дипломат" виправдувався, що він „думав, що це безплатний зразок". Совєтського полковника переслухали, відібрали з нього „позичену" річ, але звільнили, бо він користувався дипломатичною недоторкальністю.

УСПІХИ БРЕЖНЄВА В БОННІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

безпечити собі европейське запілля на випадок комплікацій з Китаєм, а також про те, щоб перебороти господарсько - технологічні трудноші в СССР. Чи це виплатиться, якщо совєти залишаться і далі потенціяльним противником Заходу?

Чи нинішній розвиток совєтсько - німецьких стосунків означає, чи ні нове „Рапалльо", чи дасть Західня Німеччина, як у 20-их роках, значну допомогу для переборення господарських труднощів в СССР, але факт, що політика Бонну стала на слизький шлях. Бо якщо поза культурною співпрацею Західня Німеччина має розбудовувати цілі індустріяльні комбінати в СССР, якщо передбачається поміч індустріяльними виробами, дешевими кредитами, технічними фахівцями, виміною науковцями і т. д., якщо передбачаються періодичні консультації поміж обома урядами, то безумовно Західня Німеччина буде все більше і більше втягатися в орбіту совєтських впливів. Що тоді залишається ще для співпраці із західніми союзниками Німеччини? Чи не веде цей шлях до певного невтралітету Західньої Німеччини, а потім і до цілковитого прийняття диктату Москви за ціну здійснення при певних умовах вимріяної для всіх німців єдности німецької нації?

Якщо це станеться, тоді і вся Західня Европа змушена буде в більшій чи меншій мірі слухатися диктату з Москви, а це відчує безумовно й Америка. Якщо до цього раніше чи пізніше дійде, то напевно старий генерал де Голль, який започаткував в Европі „наближення" до СССР, перевертатиметься у своїй труні. Також і ЗСА можуть пожаліти деяких своїх потягнень, якщо це правда, що вони заохочували Брандта до його „східньої політики" в надії, що одержать за це підтримку Кремлю в своїх плянах щодо закінчення війни у В'єтнамі. Бо майбутнє В'єтнаму невідоме: він може легко дістатися під владу комуністів і після „почесного миру" у В'єтнамі. Але якщо за ціну миру у В'єтнамі виникне небезпека совєтської геґемонії в західній Европі, то це буде тяжким ударом і для самих ЗСА.

Успіхи нашої молоді

Андрій Войтович — молода, енергійна, добре вихована людина, студент Лоренс університету, пластун-виховник.

Читач може сказати, що таких юнаків є більше в різних громадах. Однак, українські Сиракюзи гордяться Андрієм, і ось чому: син інж. Романа і Фелини Войтовичів, Андрій — перший в історії Лоренс університету, здобув особливу гонорову стипендію за надзвичайні успіхи в студіях, по 5 000 дол. річно на всі студії. Він здобув також окремий „сколаршип" на всі роки студій не лише в Сиракюзах, а у всьому Нюйоркському стейті. Андрій з відзначенням закінчив 12-річну Школу Українознавства в Сиракюзах, і щоліта є виховником на пластових таборах, а в місцевій громаді — єдиним виховником у такому віці. Як добрий пяніст, він виступає на концертах, святах та академіях у Сиракюзах, а в своїй школі був солістом - акомпаніятором до двох опер.

Горді за його успіхи батьки, горді й директорка та вчительки Школи Українознавства, зокрема п-і д-р М. Логаза: як ідейний пластун, Андрій сам минулого року змінив у всіх документах ім'я „Ендрю" на „Андрій", заявивши, що „Я є гордий бути українцем, а не „Ендрю". А ми є гордими за зразкового студента і зразкового пластуна-виховника Андрія Войтовича.

Н. Н.

МІЖ ІСЛЯНДЦЯМИ ТА БРИТІЙЦЯМИ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ змагання за право риболовлі у водах, які Ісляндія вважає за свої внутрішні. В останній сутичці два британські кораблі обстріляли ісляндську канонерку і примусили її залишити переслідування англійських риболовних кораблів.

З наукових конференцій УВАН у ЗСА

25-го лютого 1973 р. в УВАН, Ню Йорк, відбулось наукове засідання комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом, на якому д-р Всеволод Голубничий, проф Гантер коледжу, доповів: „Завваги до сучасної політичної ситуації в Радянському Союзі" Засідання відкрив д-р В. Омельченко, науковий секретар, запросивши до доповіді д-ра В. Голубничого.

В. Голубничий у доповіді зробив узагальнюючі спостереження про стан і розвиток СССР протягом останнього десятиріччя та накреслив можливі тенденції його розвитку в найближчому майбутньому. Спочатку доповідач виклав сучасну оцінку внутрішньої й зовнішньої ситуації СССР міродайними чинниками та спеціялістами Америки, Західньої Европи й комуністичного Китаю, потім насвітлив власні погляди Кремлю на цю ситуацію і вкінці зробив стислу оцінку поточної політичної ситуації на Україні. Нині в Америці став переважати погляд, що совєтський комунізм вже „втамовано" й СССР перестав бути для Америки „проблемою ч. 1". Москва не спромоглася ні трохи виконати свою програму перегнати Америку за рівнем розвитку до 1972 року і американські чинники тепер вважають, що на це СССР в позірному майбутньому нема жадних шансів. З погляду Америки перед СССР зараз стоїть одна дилема: або ізолюватися від світу, законсервуватися і все більше відставати, перетворюючись на другорядну світову потугу або ж приєднатися до „західнього клюбу" так, як Росія це зробила при кінці XIX сторіччя. Яким з цих шляхів СССР піде, Америку дальше дуже не турбує. Західня Европа в основному поділяє цю американську оцінку СССР, хоч доки вона сама ще не цілком об'єдналася, вона воліє більше, ніж Америка, бачити СССР більше ослабленим, або ж більше залежним від Заходу економічно і технічно. Також Західня Европа більше, ніж Америка, зацікавлена у Східній Европі, зокрема у розвиткові з нею всебічних зв'язків, в імпорті східньо-европейської сировини (в тому числі й з України).

Натомість Китай оцінює СССР як довготривалу й велику загрозу для себе, бо він ще довго буде слабшим Китайські комуністи вважають, що совєтська система є фашистівська й бюрократично-капіталістична, а тому й імперіялістична, зокрема, назовні. Москва виставила домагання перед Пекіном на 25% території Китаю — все що лежить на північ від Великої Китайської Стіни. Китайці вважають, що внутрішні суперечки в СССР можуть спонукати Москву напасти на них, хоч на їхню думку, така війна й викликала б в кінці революцію в СССР. Найближчі п'ять років — найзагрозливіші для Китаю і він посилено готується до оборони. Через п'ять років Китай вже буде достатньо сильним, так що Москва не наважиться напасти на нього прямо. Але внутрішню підривну діяльність, на думку китайців, СССР вестиме в Китаї ще довго й після того.

Власні погляди Кремлю на внутрішню й зовнішню ситуацію СССР досі відзначалися великою нереалістичністю. Однак, останнім часом в Кремлі починають розуміти, що ситуація назагал погана, а майбутнє непевне. Великі помилки й невдачі у внутрішній і зовнішній політиці ССС були спричинені поганою інформацією, яку одержує Кремль від своїх дорадників, а інформація погана тому, що дорадники самі погано обізнані з справами, а крім того відважуються доповідати Кремлеві лише те, що той хоче слухати. Але сьогодні в Кремлі почасти вже бачать, що існують величезні проблеми, хоч як їх розв'язати, ще ніхто не знає. Ніяких нових реалістичних пропозицій чи програм ніхто не висуває, хоч різних фантазій і утопій ще існує багато, але в них теж вже мало хто вірить. В Кремлі й скрізь у центрах влади точиться гостра боротьба, але за голу владу та за „шматки", а не за якісь принципи чи нові ідеї. Найхарактеристичнішим для маси панівної бюрократії в СССР нині є цілковита безпринциповість, безідейність, пристосуванство, безініціятивність, уникання будь-якої відповідальности й суцільний через те консерватизм. Але події й процеси у світі, в суспільстві, в економіці, в науці і т. д. все контролі бюрократії й її політична діяльність тепер зводиться головно тільки до реагування на події та до намагання відновлювати свою контролю. Доповідач навів ряд прикладів нереальних оцінок справ, зокрема, фантастичні розрахунки на можливість випередити Захід економічно, в насильних і шкідливих намаганнях зводити до мінімуму знання закордону, в переоцінці можливостей і практичної потреби „зливання" мов та націй, занадто прискорений розвиток Сибіру, невиправдання сподівань на прискорення технічного прогресу та росту економіки реформою управління 1966 року, нерозуміння причин відставання сільського господарства, недосконалість фахової підготови кадрів і т. д. Доповідач висловив думку, що в найближчих місяцях на чолі СССР, певно, настануть значні персональні зміни серед керівництва, але що від цього не буде суттєвих, якісних змін внутрішньої чи зовнішньої політики, бо ще не існують ніякі нові групи чи сили, що обстоювали б дійсно щось нове.

Торкаючись ситуації на політичній поверхні України, доповідач звернув увагу на деякі нові явища. Зокрема, останнім часом КПУ в цілому а зокрема її керівництво, вперше стало за національним складом українськими (пропорційно до кількости українців серед населення). За віком у КПУ більше молодшого покоління, а за складом — більше „технократії", господарників та промислових робітників, ніж пропорційно в цілій КПСС. Соціяльно все це — сильно конкуренційнний елемент. Також, в жадній іншій республіці, крім ще Прибалтицьких, не провадиться так довго й, очевидно, безуспішно така широка й інтенсивна ідеологічна „боротьба" проти „буржуазного націоналізму", як в Україні. Але стан національної свідомости можна до певної міри бачити з того, що з перепису 1970 року виявилося, що лише 36% українців володіють російською мовою (в цілому СССР тільки 17% неросіян знає цю мову, як другу). Однак, головною соціяльною слабістю українців доповідач вважає замалу ще кількість найвищеосвіченого, дійсно фахового елементу. Зростає цей суспільний прошарок надто повільно.

Майже двогодинну доповідь В. Голубничого приявні прослухали з увагою та зацікавленням (понад 70 осіб); вона викликала багато запитань та виступів, закрема — С. Бервицький, Р. Ільницький, І. Замша, Г. Костюк, А. Нещадименко, В. Омельченко, Анна Процик та інші.

І. З.

ПРЕЗИДІЇ ТВОРЧИХ СПІЛОК ВІДБУДОВИ СПІЛЬНИ ЗАСІДАННЯ

Київ. — В другій половині травня тут відбулося спільне засідання творчих спілок УССР, на якому, як інформує місцева преса, „було розглянуто питання про виконання літераторами і митцями рішень грудневого (1972 р.) і квітневого (1973 р.) пленумів ЦК КПРС". В схвалених постановах зобов'язано членів спілок України „надалі наполегливо розвивати кращі традиції багатонаціонального мистецтва соціялістичного реалізму". В нараді взяли участь представники ЦК КП України та Ради міністрів УССР.

ІТАЛІЙСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ВІДВІДАЛА КИЇВ

Київ. — В рямках свого перебування в СССР, делегація міністерства закордонних справ Італії два дні, 25-26 травня, провела в столиці України Києві. Голова делегації генеральний секретар Р. Гайя склав візиту міністрові закордонних справ Української ССР Г.Г. Шевелеві.

Що далі?

Цього року, 4-го вересня 1973 р., сповниться 40 років, як в Стемфорді відбулося торжественне відкриття школи. В той час — це був великий осяг, може такий самий, як сьогодні ми здвигнули три катедри при Гарвардському університеті.

Що далі? Чи буде кому нам обслуговувати наші церкви, як не буде студентів? За останніх десять років стан священиків змалів наполовину. Я хочу запитатися, кому ми будували церкви, початкові школи, кому ви збудували Малу Семінарію в Стемфорді? Правда, ця школа підготовляє майбутніх священиків і має назву Семінарії. Багато було завваг, чому не приймають студентів без вимог бути священиком. Це питання уже розв'язане. Минулого року наші Владики рішили приймати всіх, хто хоче, а яким студентам хоче бути, нехай рішає сам. Чого ж більше можемо вимагати від школи? Виглядає, що ми мусимо школу замкнути, бо на усіх чотирьох роках ми маємо тільки 30 студентів українців, зате учащає 70 американців. Питання, чому для чужих наша школа добра, а не для своїх?

Батьки! Хто закінчить стемфордську школу, має ті самі права, що в інших школах, крім того він буде знати українську мову, історію, літературу і може стати студентом Гарвардського університету, бо для кого ми здвигнули аж три катедри як не для ваших синів-донь. По закінченні стемфордської школи ваш син може студіювати медицину, може стати адвокатом, а можливо й почує голос Бога: віддай мені життя, а працю для свого народу. Священик це велика честь дана Богом, бо Ісус сказав: „Не вибрали мене, а Я вибрав вас". Священик це посередник між Богом і людьми. Священик це лікар душ, адвокат для вірних, провідник народу.

Дорогі! За кілька місяців закінчиться шкільний рік і багато з батьків застановлятимуться, до котрої школи післати свого сина, щоб уникнути прикрих наслідків, які тепер трапляються по публічних школах. Чується нарікання не на своїх власних дітей, а на товариство, з яким пристають, і це правда. Товариство може зіпсувати й найкращого хлопця. Не одна мати або батько буде питатися, як цьому зарадити, що робити?

Дорогі Батьки! Я хочу вам допомогти, і дам вам відповіді на ці болючі питання. Якщо маєте сина в середньошкільному віці, а бажаєте йому добра, то пришліть його до стемфордської Середньої Школи. Наша школа витворює і закріплює в молодій душі релігійні і національні почування, формує та напроваджує на дорогу християнської моралі. Із наших студентів мають вийти не тільки священики, але й провідники українського народу. Християнське виховання молоді під сучасну пору дуже важливе, бо живемо в добі боротьби із безбожництвом. Треба вщепити любов, прив'язаність та пошану до своєї Церкви, до нашої традиції та культури, яку український народ творив протягом довгих століть, та зберігав і зберігає та збереже лише при Церквах.

Батьки! Якщо хочете бути спокійні й не турбуватися, що стріне вашого сина, пришліть до своєї школи, а ми готові допомогти його вам виховати на корисну одиницю для суспільства та потіху для вас. Ми нічого собі так не бажали б, як те, щоб в цьому році записалося до нашої школи хоч 40 студентів на перший рік.

Про ближчі інформації прошу звертатися до дирекції школи Малої Семінарії в Стемфорді.

Стемфорді. Адреса. St. Basil's Prep School, Stamford, Conn. 06902.

Р. Р.

Загальні Збори КЛК Ню Йорк

11-го травня ц. р., відбулися звичайні загальні збори Карпатського Лещатарського Клюбу Ню Йорк у приміщеннях Українського Інституту Америки. КЛК це найстарше українське спортове Т-во, яке в роках 1973-74 відзначає 50-літній Ювілей — дату заснування КЛК на рідних землях. Свою діяльність КЛК відновив в Америці у 1956 р. в Ню Йорку.

У звітовому році клюб розпочав інтенсивну підготову, для відзначення 50-літнього ювілею; покликано до життя Ювілейний комітет, який веде підготовчу працю. Про те вже звідомлювано в пресі й комітет плянує далі інформувати громадянство про ювілейні сяткування. Діяльність клюбу охоплювала крім лещатарства ще теніс та плавання. Клюб улаштував цілий ряд імпрез та змагань, з яких найбільші були тенісові та плавацькі, що відбулися на День Праці на Союзівці. Взимі запляновано Лещатарські Змагання УСЦАК, які мали бути першою імпрезою для відзначення 50-ліття КЛК. На жаль через брак снігу клюб мусів відкликати цю імпрезу. Минула зима була дуже погана для лещатарів і не можна було розгорнути повної активности. Але хоча не було снігу, вдалося управі клюбу зорганізувати вперше в Америці вишкільний лещатарський табір для молодих змагунів та змагунок. Цей табір відбувся під час різдвяних шкільних вакацій та пройшов з повним успіхом під проводом відомих лещатарів Зенона Маркевича та Юрія Граба. За ініціятивою Управи КЛК відновлено ще одну ділянку лещатарства, а саме „плоский біг". Цією ділянкою зачали загально цікавитися американські лещатарі щойно дуже недавно. Саме у цій ділянці КЛК мав вже свою історію, традицію та блискучі осяги ще на рідних землях, де лещатарство було дуже популярне. На жаль через брак снігу не довелося перевести перших змагань у цій конкуренції.

Управа клюбу перевела у звітовому році кампанію за приєднання нових членів, головно молоді та старалася зацікавити їх лещатарством, плаванням та тенісом. У висліді приєднано 22 нових членів. Окрім того клюб був теж осередком товариського життя для своїх членів, улаштовуючи цілий ряд спортово-товариських імпрез, замітніші з них відбувалися на Союзівці.

Загальні Збори вибрали нову Управу клюбу з невеликими змінами: на пості голови залишився Роман Гавриляк. З попередньої Управи залишилися теж: секретар — Лідія Гайдучок; ланка альпіністики — Андрій Навроцький, ланка тенісу — Мирон Магмет, ланка плавання — Юрій Граб.

Управу поповнили: скарбник — Вікі Купчинська, ланка лещатарства — Любомир Зарицький, ланка альпіністики — Орест Заклинський, ланка тенісу — Тарас Грицай; Контрольна комісія залишилася у попередньому складі: Богдан Рак, Христина Воєвідка та Ярослав Рубель.

За ініціятивою Андрія Навроцького та Ореста Заклинського загальні збори покликали до життя нову ланку альпіністики. Оба ініціятори мають вже за собою чималий досвід з цієї ділянки та цілий ряд високогірських виправ, про які вони цікаво інформували громадянство репортажами в Літературно-Мистецькому Клюбі та Українськім Інституті Америки.

Новообрана Управа плянує продовжувати діяльність за пляном, визначеним Клюбу ще у попередній каденції, та завершити відзначення 50-ліття клюбу рядом імпрез та виданням ювілейного альманаху у 1974-му році.

Сват

Відбувся Конґрес у справі культури, спорту і туристики

18-го квітня ц. р. у Ню Йорку в залі Олімпія відбувся Конґрес Европейської Спілки Журналістів в справах культури, спорту і туристики. На цей Конґрес, що його зорганізували при співпраці Державної Італійської Федерації Професорів Фізичного Виховання і Міжнародного Клюбу Римського „Ківаніс", прибуло із самої тільки Італії 250 учасників. Від Організації Об'єднаних Націй виступив з промовою Андре Лювін, який між іншим підкреслив, що ОН теж змагає до розв'язання цих проблем, які виникають з праць численних комісій. Реферат про „фізичне виховання і спорт в житті молоді", виголосив президент згаданої вже Федерації — Ахілле Круціяні. Після цього і ряду інших рефератів відбувалася дискусія. На закінчення праць Конґресу із заключною промовою виступив генеральний секретар ОН, японець — Ґенічі Акатані,якому президент Спілки Европейських Журналістів, вручив відзнаку „Европа" за видатну працю для справ культури, суспільства і кращого завтра. Між відзначеними були теж: італійський промисловець — Петро Ґандольфі, американський поляк — Тадеуш Дзєкановські і отець Ніно Правато, засновник найбільшого, так зв. міста для молоді в італійському м. Мессіні. Отець Правато одержав трофей міністра заграничних справ Медічі. Черговий Конґрес, який займатиметься дальшими проблемами „Спорту і туристики", відбудеться в наступному році в Японії.

Фізична культура, спорт і туристика, це підставові елементи сучасного світу, якими постійно займаються численні міжнародні організації, відповідні міністерства і аґенції в багатьох державах світу. Че не варто було б подумати і нашим Центральним Установам в ЗСА і у вільномі світі про зорганізування відповідних З'їздів, Конференцій, що на них можна б намітити один зобов'язуючий плян реорганізації і ведення фізичного виховання й спорту з нашою молоддю. Найвищий час, щоб ефективно включити в нашу виховну систему ці важливі ділянки: фізичне виховання, спорт і туристику. У рямцях виховних програм наших молодечих організацій і шкіл українознавства, ці ділянки можуть відіграти велику ролю. Саме про використання їх в своїх виховних програмах говорили сотні учасників з численних держав світу на згаданому Конґресі. Для нас, більш як для них, цими справами треба займатися постійно і з особливою увагою.

О. Твардовський

„Скоморошин Вечір" у Ню Йорку

Користаючи з перебування в Ню Йорку письменника Василя Софронова-Левицького з Торонта, Літературно-Мистецький Клюб улаштував 4-го травня ц.р. „Скоморошин Вечір" в пошану письменника, як автора щойно виданого збірника п'єс для молоді „Юний Скоморох". На цей вечір склались: доповідь автора збірника, музичне оформлення Галини Мирошниченко-Кузьми, мистецьке читання п'єси „Романтична Ватра" Степаном Крижанівським, вкінці — відчитання давнішої сатири-сміховинки пера того ж автора, що її нагороджено в 1963 р., п.з. „Євшан-зілля". Від Управи ЛМКлюбу проводив вечором ред. Іван Керницький, що в дуже сердечній формі привітав гостя, його дружину, а також численну авдиторію.

Автор збірника у слові підкреслив велике значення аматорських театральних гуртків, що виховують молодь в національному дусі, формують душу і світогляд юначок і юнаків, дають їм змогу виявити свій талант та сценічний хист. Участю в аматорських виставах розвивається у молоді інтеліґенція, певність себе, спосіб поведінки на сцені, а також і в житті. Найкращим цього доказом були сотні наших аматорських гуртків при читальнях „Просвіти" на Батьківщині, що в той час відограли велику й позитивну ролю у національному вихованні молоді в утвердженні її ідеалів.

Доповідаючи про цю важливу ділянку національної культури, автор спинився довше над початками театрального мистецтва. Вже у княжій київській добі виступали актори під назвою „скоморохів", тобто мандрівних співців-сміхунів, дуже популярних серед народу. Вони були основою княжого театру, тому літописи Київської Руси згадують їх уже в 1068 році, а фрески Софійського Собору з ХІ ст. зображають сцену гри скоморохів. У XIV сторіччі виступали мандрівні групи таких артистів, згуртовані у „ватагах". Закінчуючи доповідь дальшою історією українського театру, промовець закликав продовжувати працю аматорських гуртків, як засобу збереження національної ідентичности та виховання молоді в пошані і любові до рідного. Початки такого ренесансу є вже в Канаді, треба ці спроби поширити і тут, де такі можливості існують.

Письменник В. С. Левицький, усвідомивши нестачу відповідного репертуару для молоді, видав останньо збірник п'єс „Юний Скоморох" на 300 сторінок друку, в якому вмістив шість більших п'єс і три сценічні картини, деякі з музичним оформленням композиторів Миколи Фоменка і Зенона Лавришина. Крім цього у п'єсах використано окремі вірші українських поетів.

У другій частині програми вечора піяністка Галина Мирошниченко-Кузьма додатково виконала дві композиції покійного Миколи Фоменка, „Прощання" і „Менует", за що слухачі нагородили її оплесками.

бб.

ТАРЗАН, Ч. 6942. Гелікоптер летить до оселі лікуючих мужів

Оце надходить малий гелікоптер, що я його викликав, щоб забрати тебе до оселі лікуючих мужів.

Я завезу тебе до них тільки тоді, коли ти обіцяєш мені дати нам знати до Момбузі своїм радіопаратом, коли вони не зможуть помогти тобі!

Згоджуюся, генерале Їтсе! Нема тепер для мене нічого важливішого, як тільки те, щоб я був здатний користуватися знову ногами, що їх Бог дав мені.